

**Proletari din toate țările, uniți-vă!**

## Tovarășul Wilhelm Pieck a încetat din viață

# Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

## UN FIU CREDINCIOS AL POPORULUI GERMAN

Cu adîncă durere, oamenii muncii din țara noastră, întreg poporul nostru a aflat vestea încetării din viață a tovarășului Wilhelm Pieck, președintele Republicii Democratice Germane, membru al Biroului Politic al C.C. al Partidului Socialist Unit din Germania.

Poporul nostru împărtășește din tot sufletul marea durere a oamenilor muncii din R. D. Germană, a tuturor forțelor democratice și iubitoare de pace din Germania pentru pierderea unuia din cei mai de seamă militanți ai mișcării muncitorești germane și internaționale, unul din întemeietorii primului stat iubitor de pace din istoria poporului german, Republica Democrată Germană.

Alături de Karl Liebknecht, Roza Luxemburg, Franz Mehring, Clara Zetkin, Wilhelm Pieck s-a aflat în primele rînduri ale luptei împotriva dominației junckerilor și monopolurilor, împotriva forțelor reacțiunii și a militarismului, împotriva războaielor imperialiste, pentru libertatea și progresul social al poporului său, pentru nimicirea oricăror forme de oportunism și sovînsim din rîndurile mișcării muncitorești germane.

Marea Revoluție Socialistă din Octombrie a dat un puternic impuls mișcării revoluționare din Germania, a exercitat o puternică înfrîngere asupra acestui mare și neobosit luptător al clasei muncitoare germane. În timpul evenimentelor din noiembrie 1918, Wilhelm Pieck s-a numărat printre conducătorii muncitorilor revoluționari germani. El a făcut parte dintre întemeietorii și conducătorii Partidului Comunist din Germania, a cărui creare a însemnat o victorie hotărîtoare a ideologiei marxist-leniniste în mișcarea muncitorească germană.

Anii teroarei fasciste au fost pentru Wilhelm Pieck ani de puternică afirmare a marilor lui calități de

organizator și îndrumător al luptei poporului german împotriva hitlerismului, „cea mai groaznică nenorocire, cea mai mare rușine din istoria Germaniei” — cum a numit el perioada dominației naziste.

După zdrobirea hitlerismului de către glorioasele Armate Sovietice, Wilhelm Pieck a adus o contribuție de prim rang la unificarea politico-organizatorică a clasei muncitoare germane, — principala condiție pentru realizarea unor transformări democratice fundamentale în viața economică și socială a Germaniei. Wilhelm Pieck a fost unul dintre întemeietorii Partidului Socialist Unit din Germania.

Numele lui Wilhelm Pieck este strîns legat de consolidarea primului stat muncitoresc-țărănesc creat pe pămînt german, de creșterea prestigiului și rolului R. D. Germane în viața internațională, de lupta pentru reglementarea problemei germane, pentru reunificarea Germaniei într-un stat democrat, iubitor de pace. Ales președinte al Republicii Democratice Germane, funcție pe care a deținut-o cu cinste de la întemeierea Republicii și pînă în clipa morții, Wilhelm Pieck și-a cîștigat dragostea și respectul poporului din R. D. Germană, prețuirea și simpatia tuturor oamenilor progresiști din întreaga Germanie și din toate țările.

Inflăcărât militant pentru prietenia dintre poporul german și popoarele Uniunii Sovietice și ale celorlalte țări socialiste, Wilhelm Pieck a educat clasa muncitoare germană în spiritul internaționalismului proletar, al luptei pentru neconținută întărire a unității mișcării comuniste și muncitorești Internaționale, pentru coeziunea ei ideologică sub faldurile atotbiruitoare ale marxism-leninismului.

Figura luminoasă a tovarășului Wilhelm Pieck va rămîne veșnic vie în amintirea poporului nostru.



*Comitetului Central al Partidului Socialist Unit din Germania, Consiliului de Miniștri al Republicii Democratice Germane, Camerei Populare a Republicii Democratice Germane*

Dragi tovarăși,

Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român, Consiliul de Miniștri al Republicii Populare Romîne și Prezidiul Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Romîne vă exprimă cele mai sincere condoleanțe și participă alături de dv. la profunda durere încercată prin pierderea marelui fiu al poporului german, al scumpului nostru prieten și tovarăș Wilhelm Pieck, președintele Republicii Democratice Germane, membru al Biroului Politic al Comitetului Central al Partidului Socialist Unit din Germania, eminent militant al mișcării muncitorești internaționale.

În persoana tovarășului Wilhelm Pieck poporul german a avut un conducător încercat care și-a închinat peste 60 de ani din viață activității revoluționare, luptînd cu fermitate și devotament fără de margini pentru cauza clasei muncitoare, pentru interesele vitale ale poporului german, pentru triumful nemuritoarelor idei ale marxism-leninismului.

Numele lui Wilhelm Pieck, tovarășul de luptă al lui Ernst Thälmann, este indisolubil legat de făurirea Partidului Comunist German și a Partidului Socialist Unit din Germania, de luptele clasei muncitoare din Germania împotriva militarismului și fascismului, pentru libertate, democrație și socialism. Tovarășul Wilhelm Pieck este unul dintre întemeietorii primului stat muncitoresc-țărănesc din istoria Germaniei — Republica Democrată Germană, care pînă în ultima clipă a vieții sale și-a adus contribuția la lupta pentru crearea unei Germanii unite, democratice și iubitoare de pace.

Încetarea din viață a tovarășului Wilhelm Pieck constituie o mare pierdere pentru întreaga mișcare muncitorească internațională. Figura luminoasă a tovarășului Wilhelm Pieck — luptător neobosit pentru întărirea unității și coeziunii mișcării comuniste și muncitorești mondiale, pentru victoria păcii și socialismului — va rămîne veșnic vie în amintirea poporului român.

Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român      Consiliul de Miniștri al Republicii Populare Romîne  
Prezidiul Marii Adunări Naționale  
a Republicii Populare Romîne

**Delegația de partid și guvernamentală a Republicii Populare Romîne care va participa la funeraliile președintelui R. D. Germane, Wilhelm Pieck**

Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român, Prezidiul Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Romîne și Consiliul de Miniștri al Republicii Populare Romîne au numit o delegație de partid și guvernamentală care va participa la funeraliile președintelui Republicii Democratice Germane, Wilhelm Pieck, alcătuită din tovarășii: Ion

Gheorghe Maurer, președintele Prezidiului Marii Adunări Naționale, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.R., conducătorul delegației; Petre Borilă, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.R., vicepreședinte al Consiliului de Miniștri; Mihai Dalea, secretar al C.C. al P.M.R.

Anul XVI

9 septembrie 1960

12 PAGINI, 1 LEU

**36**  
(808)





Noul ansamblu feminin de dansuri „Raduga“ (Curcubeul).

## Un gen foarte popular — spectacolele de varietăți

După cinematograful, spectacolele de varietăți ocupă al doilea loc printre distracțiile preferate ale publicului sovietic. Genul acesta de spectacole dăruiește zilnic clipe de destindere multor milioane de spectatori din cele mai diferite colțuri ale Uniunii Sovietice.

Înainte de Revoluție, varietelul era reprezentat în general prin numere de cabaret. Numai rareori aceste spectacole erau artă adevărată, cu un conținut de idei și sentimente. După Revoluție, sălile de teatru au început să fie frecventate de noi spectatori: ostași ai Armatei Roșii, țărani. De pe scenă răsunau versurile sonore ale lui Maiakovski, satira lui Demian Bednii, anecdotele și povestirile lui Smirnov-Sokolski, cîntecele lui Gurko.

AURORA BOREALA

În cursul actualei stagiuni s-a impus un nou gen de spectacole. Pe stadioanele unor mari centre industriale s-au desfășurat spectacole de masă care au atras zeci de mii de participanți. Am avut prilejul să asist la câteva, la Kuibîșev, Iaroslavl și în alte orașe. Cei mai populari actori de cinema s-au produs în rolurile personajelor interpretate de ei pe ecran: Cerkasov, în rolul profesorului Polejaev, Babocikin, în rolul lui Ceapaev, Glebov în rolul lui Grigori din „Pe Donul liniștit“. Iar spectatorii au aplaudat cu căldură aceste numere inedite.

Dar dacă în cursul stagiunii estivale artiștii din capitala sovietică au plecat în diferite turnee prin țară, la rîndul ei Moscova a fost literalmente invadată de trupe din provincie. La tot pasul te întinpină afluș ce vestesc spectacolele artiștilor din Saratov, Krasnodar, Caucaz, Ural și Siberia. Spectacolul „Aurora boreală“ al actorilor din Extremul Nord atrage un public numeros. E o piesă consacrată trecutului și prezentului Marelui Nord, în care dansurile ocupă un loc foarte important. Ele reliefează trăsăturile de caracter ale populațiilor nordice; spectatorul e cucerit de ritmul și plastica coregrafiei acestor ținuturi. Străvechi dansuri rituale se îmbină cu dansuri contemporane. Prin-o adaptare scenică de bun gust ele păstrează elemente ale tradițiilor dansurilor rusești.

Arta populară se integrează în mod firesc în programul spectacolelor de varietate. Oameni ai muncii din uzine și celhozuri se produc adesea pe scenele Moscovei, ca de pildă muncitorii forestieri din Udmurtia, țărani din Uzbekistan, mineri din Donbass și din bazinul Kuznețkului.

STELELE VARIETEULUI

Un alt aspect caracteristic al stagiunii îl constituie apariția unor noi trupe de varietăți. Spectacolul „Cînd se aprind stelele“, dat de trupa de muzic-hall din Moscova a întrunit aprecieri și elogiuri unanime.

Scritorul Pollakov a format o trupă de tineri specialiști în schecuri. Nikolai Smirnov-Sokolski, părintele istorioarelor și anecdotelor varietelului sovietic, care și-a sărbătorit nu de mult 45 de ani de activitate scenică, și-a menținut nealterate forța și îndrăzneala primei tinereți. Tiradele sale sînt de o înaltă calitate literară.

Trebuie amintit apoi Arkadi Raikin, neîntrecutul maestru al schecului. E un artist încântător, de un gust ireproșabil, cu un temperament nepuizabil. Printre cei mai populari maeștri ai numerelor umoristice pot fi citați apoi Piotr Muravski, improvizatorul Mihail Garkavî, duo-urile Lev Mirov și Mark Novîțki, Timoșenko și Berezin. După cum nu poate fi omisă din această enumerare nici inimitabila Rina Zelio-naia, care și-a ales un gen alit de dificil ca imitarea copiilor.

Anul acesta poate fi ascultat de asemeni, la Moscova, talentatul interpret de muzică ușoară Utesov. Numele lui Utesov e cunoscut și peste hotare. Director artistic al unei orchestre de jazz, el n-a ales drumul cel mai ușor. În repertoriul său se resimte selecția, bunul gust.

Spectatorii sovietici o îndrăgesc pe Klavdia Suljenko pentru vocea ei plină de farmec, după cum îndrăgesc o întreagă pleiadă de tinere interprete de muzică lirică, printre care amintim de Lazarenko Dorda, Velikanova, Sikora.

Montările spectacolelor de varietăți sînt foarte diferite, dar ele denotă în fiecare caz în parte marea înflorire a acestui gen artistic.

Ilia Nabatov

artist emerit al R.S.F.S.R.

### O carte care trebuie citită:

## „CĂRĂRILE VIETII“ de A. Kalinin

Romanul „Cărările vieții“ de A. Kalinin surprinde cititorul prin punctul de vedere interesant pe care-l aduce asupra lumii interioare a omului nou, sovietic, a omului format în împrejurările create de relațiile socialiste. Sub acest raport s-ar putea spune că interesul ne este stimat de fapt de o dublă problemă. Pe de o parte avem de a face cu ansamblul de probleme etice ce se degajă din țesătura de întâmplări la care participă eroii cărții, cu alte cuvinte de problematica morală a vieții socialiste, iar pe de altă parte, cu una ca să spunem așa, teoretică, estetică care constă în tendința de a dezvălui lectorului momente din psihologia creației literare realist-socialiste. Este evident că Anatoli Kalinin a năzuit cu acest roman nu numai să reflecte anumite aspecte ale vieții sovietice ci, mai mult, să ne facă cunoscută însăși concepția sa privitoare la căile ce le are de ales scriitorul în procesul său de creație. Romanierul se situează la un punct de interferență între istorie și actualitate. Eroul principal este scriitorul Mihailov, retras într-un cătun din regiunea Donului pentru a scrie un roman închinat unor întâmplări din timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei. Frământările sale creatoare sînt legate de efortul de a trasa destinul unuia din eroi, al cărui prototip real a fost chiar un tovarăș al său de arme ce s-a purtat vitejește dar despre care nu știa aproape nimic. Febra creației nu izbuteste totuși să-l absoarbă într-atît încît atenția sa să nu fie reținută de cele ce se petrec în jurul său. Încetul cu încetul el se lasă prins de evenimentele, de mai mare sau mai mică însemnătate ce se desfășoară în preajmă-i, face cunoștință cu oamenii, participă la bucuriile și necazurile lor, asistă la dramele lor intime, observă caracterele și conflictele dintre ei, se interesează de soarta și trecutul lor. Astfel izbuteste să descopere că prototipul real al eroului său era soțul Dariei, o brigadieră din colhoz, că acesta fusese odată dat dispărut iar apoi s-a aflat că fusese ucis în Norvegia de către fasciștii germani într-un lagăr de concentrare. Daria l-a așteptat zece ani, apoi s-a împăcat cu gândul că a murit. Din amănuntele pe care le află Mihailov de la consătenii lui Andrei, prototipul real al personajului său, începe încetul cu încetul să se închege firul destinului acestui erou. Romanul urmărește pas cu pas întuițiile scriitorului și pe drumul acestor întuiții eroul lui Kalinin, scriitorul Mihailov, ajunge la convingerea că personajul său nu a murit. Într-adevăr, în încheierea romanului său, Anatoli Kalinin consemnează întoarcerea acasă a soțului Dariei. Vedem așa dar că punctul de interferență dintre istorie și actualitate pe care se situează Anatoli Kalinin este de fapt un punct în care se încrucșează și se suprapun pentru moment ficțiunea și realitatea. Iată deci în ce constă interesul teoretic-estetic al cărții lui Kalinin: în aceea că promovează ideea, în perfect acord cu estetica marxistă potrivit căreia o ficțiune bine condusă, cu alte cuvinte, condusă de legile realității și alimentată de amănuntele pe care viața le oferă nu poate ajunge decît la aceleași soluții la care chiar realitatea a ajuns mai devreme sau mai tîrziu.

De ce nu-și poate imagina Mihailov moartea personajului său? Andrei este pătruns de o atît de nestrămutată ură față de dușman, de un patriotism atît de fierbinte, de o credință atît de neclintită în cauza țării socialiste și în dreptatea acestei cauze, este de o energie și de o forță interioară atît de mari încît de patru ori izbuteste, în cele mai grele condiții, să evadeze din lagărele hitleriste de prizonieri unde era închis. Toate aceste tentative erau întreprinse de el în numele vieții, iar pentru el viața însemna victoria socialismului, triumful asupra fascismului, asupra ideologiei junglei și disprețului față de om. Desigur, încheierea pe care a fixat-o Anatoli Kalinin romanului său nu trebuie să ne ducă la gândul că în planul realității efective, a

realității vii, Andrei n-ar fi putut chiar muri, ucis de un glonț vrăjmaș, în ciuda excepționalei sale calități și a dragostei sale de viață. În fond și întoarcerea sa acasă este tot o soluție de scriitor, deci tot aflată în planul ficțiunii literare. Dar această încheiere are la Anatoli Kalinin o valoare de simbol. Eroul este o chintesență, rezultatul unei operații de generalizare pe baza unor amănunte semnificative ale vieții înseși. Dacă destinul său real a coincis cu destinul ce i l-a prefigurat scriitorul Mihailov în cartea sa aceasta înseamnă că ceea ce unește diferitele personalități individuale ale oamenilor sovietici, ceea ce constituie factorul lor comun, susceptibil de generalizare este tocmai dorința, voința de a trăi — de a trăi însă nu oricum, de a trăi cu adevărat, adică în chip socialist. Ca reprezentant tipic al orînduirii sovietice, Andrei reflectă tocmai ceea ce este tipic acestei orînduirii, triumful vieții asupra morții, al omeniei asupra sălbăticiiei și canibalismului orînduirii capitaliste.

De umanismul profund și esențial al omului nou sovietic se leagă și un alt aspect de teorie estetică pe care ni-l dezvăluie romanul lui Kalinin. În practica creației artistice plămînuirea figurii unui astfel de om este incompatibilă cu etichetele. Kalinin își întitulează romanul „Cărările vieții“ tocmai pentru a sugera cît de complicată se poate infățișa la un anumit moment evoluția unui om. În astfel de împrejurări complicate el se poate afla în situații care să-l facă să treacă în aparență drept altceva decît este în realitate. Ni se istorisește astfel la un moment dat cazul unui tînr sovietic, cîștut prizonier, care a acceptat să treacă de formă de partea trădătorilor vlasoviști numai pentru ca aflat pe front, la prima ocazie să poată trece din nou în rîndurile Armatei Sovietice și să lupte împotriva fasciștilor și care în tot timpul cît era în rîndurile dușmanilor n-a tras un singur foc de armă contra tovarășilor săi.

În plămînuirea unui astfel de erou scriitorul nu va porni desigur de la ceea ce este incidental, de la faptele petrecute la un moment dat în viața lui și care l-ar țintui evident la stîlpul infamiei, ci de la motivele intime care l-au determinat în acel moment să ia o atitudine pe care tovarășii săi pe drept ar blama-o. Bogată în idei, plină de învățăminte atît pentru cititorul obișnuit cît și pentru creatorul de literatură din țara noastră, cartea „Cărările vieții“ de Anatoli Kalinin, sîntem siguri, se va bucura de succesul, pe deplin, meritat al publicului românesc.

V. Moglescu

## BREVIAR

„Acest volum e publicat în amintirea re-marcabilului scriitor și militant pe tărîm obște, Alexandru Alexandrovici Fadeev, într-un ținut pe care l-a socotit drept patrie a lui — în Extremul Orient, în orașul Vladivostok, cu prilejul aniversării a 100 de ani de existență“.

Cuvintele de mai sus definesc conținutul și însemnătatea volumului „A. Fadeev. Scrisori către locuitorii din Extremul Orient. A. Fadeev în amintirea contemporanilor“, apărut în editura Primorskoe. Printre autorii volumului se numără T. Fadeeva, sora scriitorului, vechi comuniști participanți la lupta partizanilor împotriva intervențiunilor străine, tovarășii ai scriitorului în activitatea din ilegalitate ș.a.

La capitolele amintiri, un inte-

res deosebit îl prezintă amintirile lui Go Mo Jo: „Prietenia noastră a fost profundă“.

Editura de stat pentru literatură din Moscova a scos de sub tipar un volum de „Povestiri ale popoarelor africane“ (boșimani, zuluși, kamba, dahomey, mandingo etc).

„Uniunea Sovietică a dăruit lumii nenumărate fenomene noi și uimitoare, rezultat al condițiilor pe care le creează socialismul, orînduire ce deschide posibilități dezvoltării talentelor, unei atitudini pline de optimism robust față de realitate și elimină sentimentul de neîncredere. Printre ele sînt și David și Igor Oistrakh, tatăl și fiul, amîndoi violoniști cu renume mondial“.

zitorul englez Allan Bush într-o cronică la concertul dat la Londra de Igor Oistrakh.

Acest concert a inaugurat marile turnee pe care l-a întreprins violonistul sovietic în cinci țări din Europa: Anglia, Norvegia, Suedia, Danemarca și Finlanda.

Vsevolod Kocetov, autorul romanelor „Neamul Jurbinilor“ și „Frații Erșov“, a terminat recent o nouă lucrare — nuvela „Însemnări de pe front“.

La Moscova au apărut recent „Bazele esteticii marxist-leniniste“, rezultat al colaborării dintre institutele de filozofie, istorie a artelor, literatură universală, Academia de Arte a U.R.S.S. și profesori din institutele superioare de artă. Lucrarea prezintă într-o formă accesibilă bogata experiență a esteticii marxiste.

## VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația: București, Str. Ion Ghica, 5 telefon 13.03.10.

ABONAMENTE: pe 3 luni, 10 lei; pe 6 luni, 20 lei; pe un an, 40 lei.



# Plecarea delegației R. P. Române la cea de-a 15-a sesiune a Adunării Generale a O. N. U.



In gara Băneasa, înainte de plecare.

În ziua de 7 septembrie a părăsit Capitala delegația Republicii Populare Române la cea de-a 15-a sesiune a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite.

Delegația este condusă de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej. Din delegație fac parte tovarășii Ștefan Voitec, Leonte Răutu, Eduard Mezincescu, Silviu Brucan.

La plecare, în gara Băneasa au fost de față tovarășii Chivu Stoica, Gheorghe Apostol, Emil Bodnăraș, Petre Borilă, Nicolae Ceaușescu, Alexandru Drăghici, Ion Gheorghe Maurer, Ale-

xandru Moghioroș, Dumitru Coliu, general de armată Leontin Sălăjan, Mihael Dalea, Alexandru Birlădeanu, membri ai C.C. al P.M.R., miniștri, membri ai Prezidiului Marii Adunări Naționale, deputați, conducători ai instituțiilor centrale și ai organizațiilor oamenilor muncii, oameni de știință și cultură, ziaristi.

Erau prezenți șefii misiunilor diplomatice acreditați la București și alți membri ai corpului diplomatic.

Delegația își va continua drumul spre New York cu vaporul.

## Probleme și perspective

Succesele obținute de Uniunea Sovietică pe tărîmul învățămîntului și culturii sînt indeobște cunoscute. Nici o țară capitalistă nu are un număr atît de mare de școli, de tehnicumuri, de institute de învățămînt superior, de institute de cercetări științifice și institute de cultură și învățămînt ca Uniunea Sovietică. Numai în R.S.F.S.R. funcționează 127.000 școli de cultură generală în care învață peste 13.000.000 de elevi. Marile succese ale școlii sovietice se reflectă apoi în faptul că Uniunea Sovietică are o armată de specialiști cu studii superioare și medii de aproape 7 milioane de oameni, adică de peste 36 de ori mai mult decît Rusia pre-revoluționară.

În clipa de față școala sovietică pășește în al doilea an de activitate pe baza legii de reorganizare a sistemului de învățămînt public. Anul acesta se va trece la învățămîntul general obligatoriu de 8 ani și vor fi puse în aplicare o serie de măsuri noi, menite să ducă la o puternică dezvoltare a învățămîntului. În cursul septembrie, adică pînă în 1965, numărul elevilor din clasele mari va fi mai mult decît dublat. În acești ani vor începe să funcționeze mii de școli noi și școli-internat, înzestrate după ultimele cerințe ale pedagogiei moderne.

Principiul conducător care a stat la baza reorganizării școlii sovietice și călăuzește activitatea cadrelor didactice constă în îmbinarea învățămîntului cu munca productivă.

Munca elevilor, participarea lor la producerea de valori materiale nu este privită ca un scop în sine, ci ca un mijloc de a înțelege și însuși mai temeinic principiile care stau la baza științelor, un mijloc care îngăduie să formeze tinere generații, încă din copilărie, înaltele calități morale ale omului societății noi, pentru care munca nu este o îndatorire neplăcută, ci o necesitate vitală.

O atenție deosebită este acordată de asemenea asigurării bazei materiale a școlilor, în vederea bunei desfășurări a procesului de învățămînt. C. C. al P.C.U.S. și Consiliul de Miniștri al U.R.S.S., au adoptat recent o nouă Hotărîre în legătură cu întărirea bazei materiale a școlilor și internatelor care prevede noi și importante investiții de

mijloace materiale, peste cele prevăzute în cadrul planului septenal. Școlile din R.S.F.S.R. primesc astfel în acest an cîteva zeci de mil de strunguri pentru prelucrarea lemnului și a metalelor, 350 de vagoane de materiale de laborator, 6.000 de aparate cinematografice de diferite tipuri, și aproape 30.000 de mașini de cusut.

Un sprijin larg acordă dotării școlilor întreprinderile și instituțiile care le patronază. Așa, de pildă, uzina electrotehnică

### LA ÎNCEPUTUL UNUI NOU AN DE ȘCOALĂ

din Saratov, uzinele Boreș și Proletarul din Moscova, precum și multe întreprinderi din Kuibîșev, Sverdlov, Leningrad etc. au contribuit la utilizarea cabinetelor și atelierelor școlare, iar pentru clasele mari au creat gospodăriile didactico-experimentale. O mare contribuție aduc în această privință și colhozurile. Inițialiva colhoznicilor din raionul Sebevinsk, regiunea Belgorod, de a construi ateliere școlare, săli de gimnastică și locuințe pentru profesori astfel ca pînă în anul 1963 toți elevii să învețe într-un singur schimb, a fost primită cu multă însuflețire de colhozurile din diferite regiuni.

Cadre de muncitori cu multă experiență, tehnicieni și ingineri, participă, alături de pedagogii școlilor, la educarea tinerei generații în spiritul dragostei față de muncă, a atitudinii comuniste față de muncă. Însușirea bazelor științelor, lupta pentru cunoștințe profunde și durabile a fost și rămîne una din sarcinile de bază ale școlii sovietice.

Succesele reorganizării școlii depind evident în primul rînd de profesori. De aceea statul sovietic acordă o deosebită grijă pregătirii cadrelor de pedagogi și ridicării calificării lor profesionale.

Zeci de mil de tineri și tinere au intrat la 1 septembrie în marea familie a studenților sovietici. În foarte multe instituții de învățămînt superior, au apărut pentru prima dată studenții bursieri ai întreprinderilor și colho-

zurilor, care la absolvirea studiilor superioare se vor reîntoarce în colectivele lor de muncă. Numai la celebra universitate „Lomonosov” din Moscova, în cele 14 facultăți cu intrat în anul I 2650 de studenți. Mai bine de 70% dintre ei sînt tineri cu stațiul în producție și militari demobilizați. La institutul tehnic „Baumann” au fost primiți peste 1800 de studenți, aproape jumătate din ei provenind de asemenea din producție.

Odată cu începerea noului an școlar s-au deschis și cursurile unei noi forme de învățămînt superior, uzine — institute tehnice. Între altele, un astfel de institut funcționează pe lângă uzina de automobile „Lihaciov” din Moscova. În anul I, deocamdată singurul an de învățămînt al acestui institut, sînt înscriși 204 studenți recrutați dintre cei mai buni muncitori și funcționari din uzină. Create printr-o hotărîre a guvernului sovietic, în conformitate cu legea reorganizării sistemului de învățămînt public, uzinele-institute au sarcina de a pregăti ingineri cu înaltă calificare. Durata studiilor este de șase ani, fără scoatere din producție. În comparație cu institutele tehnice obișnuite, programele uzinelor-institute au suferit unele modificări. Astfel, la uzina-institut mai sus menționată disciplinele matematică și fizică au fost largite considerabil. Unele discipline ca, de exemplu, construcția de mașini-unelte și mașini pentru uzinele de automobile, vor fi studiate în mod independent, studenții acestui institut fiind în cea mai mare parte muncitori strungari calificați. Graficul de învățămînt prevede o alternanță săptămînală a cursurilor teoretice cu munca în producție. Uzina-institut tehnic este în același timp o filială a Institutului de automecanică din Moscova, fapt care face să fie atrași aci profesori și lectori cu înaltă calificare. Sub conducerea inginerilor, constructorilor și tehnicienilor cu experiență noua formă de învățămînt oferă studenților posibilitatea de a-și însuși tehnica cea mai nouă, de a fi permanent la curent cu ultimele realizări ale construcției de automobile. Uzinele-institut constituie un nou pas înainte pe calea întăririi legăturii școlii superioare cu producția, cu practica construcției comuniste.

conf. univ. Ion Berca

Economiștii americani trebuie să procedeze la:

## „REEVALUĂRI DURE ROASE”

Acum cîțva timp a apărut volumul trei al culegerii de rapoarte întocmit de economiștii americani, cu semnificativul titlu: „Analiza comparativă a economiei S.U.A. și Uniunii Sovietice”. Așa dar, ceea ce părea, la început, o inițiativă izolată, născută în împrejurări deosebite (succesele sovietice în cercetarea spațiului cosmic etc), tînde să devină un factor permanent și să capete o pondere tot mai mare în viața publică a S.U.A.

Atît în Statele Unite cît și în alte țări capitaliste e pe cale să apară o ramură nouă în științele economice, cu specialiștii „școlile” și „corifeii” ei și anume o ramură care se ocupă cu studiul economiei sovietice. Ceea ce dovedește o dată mai mult că întrecerea dintre cele două sisteme nu este un simplu deziderat politic, ci un fapt care decurge din totalitatea împrejurărilor economice, politice și sociale din epoca noastră. Dinamica dezvoltării Uniunii Sovietice pe toate planurile, dinamica dezvoltării întregului sistem mondial socialist au impus, după expresia presei americane o „reevaluare dureroasă” a părerilor despre ritmul, posibilitățile și perspectivele de dezvoltare ale economiei U.R.S.S.

Care sînt motivele discuției prelungite asupra posibilităților economice ale celor două țări? Răspunsul poate fi aflat chiar din culegerea amintită mai sus. În primul rînd economia U.R.S.S. este mai puternică decît credea și mai cred încă unele cercuri din S.U.A., de aici necesitatea cunoașterii fenomenului economic sovietic pentru evitarea surprizelor.

În al doilea rînd, economia mondială, în ansamblu, trece printr-o perioadă caracterizată de dezvoltarea economică rapidă a țărilor socialiste, dezvoltare cu consecințe economice și politice deosebite de însemnate pentru lumea întreagă și, după cum afirmă adesea publiciștii americani, mai ales pentru țările slab dezvoltate.

Pentru mulți economiști din S.U.A., eficacitatea economiei socialiste a încetat să mai fie un semn de întrebare. Problema pe care și-o pun acum este: cît de eficace este această economie.

John Hardt, unul din autorii culegerii de rapoarte este de părere că: „Ritmul rapid al dezvoltării industriale determină creșterea economiei sovietice. Menținerea unui ritm rapid de dezvoltare industrială în cursul unei perioade îndelungate, face convingătoare declarațiile Uniunii Sovietice cu privire la intenția ei de a întrece în cel mai scurt timp nivelul producției industriale din Statele Unite”. Același lucru îl afirmă și Gerhard Colm în raportul intitulat: „Aprecierea pericolului economic sovietic”: „În ultimii ani — serie Colm — producția sovietică, atît în ansamblu, cît și pe cap de locuitor, a crescut într-un ritm mult mai rapid decît industria S.U.A.”. Iar senatorul Humphrey, criticînd raportul anual al președintelui S.U.A., afirmă că: „economia americană șchioapătă, stagnează uneori și își pierde prea des echilibrul. Mergînd pe această cale, noi nu putem chema la întrecere societatea socialistă, cu o disciplină de monolit”.

Este evident pentru oricine, și în ultima vreme chiar și pentru unii specialiști americani, că implicațiile întrecerii economice dintre cele două sisteme nu se pot rezuma numai la aspectele pur economice ale problemei. Indicii producției de oțel și de îmbrăcăminte, de mașini și de locuințe, indicii nivelului de învățămînt, ai științei și tehnicii influențează puternic domeniile vieții sociale și politice pe întreaga suprafață a globului. Este semnificativă, în acest sens, recunoașterea specialistului american prof. L. Mises, care a arătat că lupta principală în întrecerea dintre cele două sisteme se dă „pentru alegerea celor mai bune forme de organizare economică a societății”. Dacă ne putem exprima în termeni sportivi, atunci acesta este într-adevăr Marele Premiu al întrecerii dintre cele două sisteme. Iar sistemul economic socialist a și dobîndit câștig de cauză în cîteva dintre etapele principale ale întrecerii. El s-a dovedit inferior superior în ceea ce privește ritmul dezvoltării economice, ritmul dezvoltării tehnico-științifice și, ceea ce este foarte important, și-a dovedit incontestabila superioritate și la capitolul repartiției bunurilor sociale. Poate tocmai de aceea, introducînd o inovație în traditiionalul mesaj anual către Congres, președintele Eisenhower a consacrat partea finală a ultimului său mesaj analizei întrecerii dintre cele două sisteme, declarînd că întrecerea cu socialismul este o „treabă grea” pentru S.U.A.

Se înțelege că toate studiile care se fac acum în S.U.A. nu ca scop găsirea „mijloacelor potrivite” pentru „evitarea înfrîngerii”. Ele cuprind de asemenea nu puține încercări de a umbri succesele Uniunii Sovietice și ale tuturor țărilor socialiste. Dar, o dată cu scurgerea vremii vechile argumente au primit răsunătoare dezmințiri și au trebuit să fie abandonate. De aceea acum se caută noi argumente și se recomandă, de pildă, opiniei publice să (nu) seamă de faptul că planurile sovietice ar putea întâmpina „piedici neprevăzute”, cum ar fi diversele calamități naturale. Lipsa de consistență a unor asemenea afirmații este absolut vizibilă și nu cere nici un fel de comentariu.

Tactica trecerii sub tăcere a succesorilor Uniunii Sovietice s-a învechit și, după cît se știe, nu a dat rezultatele scontate. Sînt momente cînd adevărul nu mai poate fi ținut sub obroc și țîșnește cu o forță de nestîpînit. Așa s-a și întîmplat, de altfel, în acest deceniu, cînd opinia publică din S.U.A., cu totul dezinformată, a trebuit să aflu, peste noapte, că în lume există un stat mai puternic și mai înfloritor decît propriul ei stat.

Aneta Onulescu



Globul mic și strălucitor al soarelui atrna, fierbinte, chiar deasupra capului iar cerul, lipsit parcă de culoare, părea un imens abis ale cărui străfunduri privirea nu le putea cuprinde. Nu se zărea decât soarele și oceanul, oceanul și soarele. Ce culoare avea oceanul? Greu de spus... Era strălucitor... Strălucirea nu-i însă o culoare! Nemărginirea apelor era punctată de pete mici de soare care reflectau o lumină orbitoare, incoloră, asemănătoare scintilei de la sudura electrică. Nicolai zăcea pe fundul bărcii, care însă era așa de mică, încât picioarele îi atârnavă dincolo de bordaj. Coaja de nucă se legăna lin pe valuri și o clipă omului îi păru că zboară, că se avintă spre oceanul sclipitor al cerului. Zborul acesta părea însă nefiresc de simplu, nu semăna de fel cu petăritul care luase sfârșit cu numai câteva zile în urmă. Și deodată, prin fața ochilor începură să i se perinde pregătirile care precedaseră startul...

La fel se legăna și fotoliul special, adaptat pentru zborurile instabile, instalat pe bancurii de probă din laboratorul de cosmobiologie. Glumeți, băieții îl porecliseră „scaunul închiziției”. După antrenament, atunci cind cobora din el, Oleg Vorobiov obișnuia să exclame: „Și totuși se mișcă!” Iar de fiecare dată cind îi controla catarama dispozitivului de fixare, Nadea, laboranta, îl întreba: „Ei, ce zici, Nikolai Ilici, aștezi facem trei? La care dinlău răspunde: Nu, Nadiușa, ca de obicei cinci. Ascultătoare, laboranta, pune în funcțiune mecanismul fotoliului experimental exact pentru cinci minute. În asemenea momente tavanul, tablourile de pe pereți, halatul alb al Nadei, într-un cuvânt toate din jur, prindeau mai întâi să se rotească, apoi să se contopească într-o masă, apoi mă, fantastică.

Dar mașina vibratoare? Cite zdruncinături, care de care mai afurisite, n-a îndurat ore în șir, în ultimul an și jumătate! După toate încercările acestea, leagănu centrifugal, unde suprasarcina cosmică era artificial creată, îi părea un divan comod dintr-o casă de odihnă...

Briza ușoară îi mingia fruntea. Începuse să adie vântul... Cind pornea spre Moloceaevka, îi plăcea să călătorească cu capul scos afară, pe fereastra autobuzului. După miosul dulceag și înabușitor de benzina arsă din pasajul pieții Tagansk, aerul curat, înmiresmat de iarba înrouată, îi făcea o adevărată plăcere. Pădurea de la Moloceaevka era străbătută de o cale ferată îngustă, dreaptă ca bătaia săgeții și lungă de vreo doi kilometri. La cap linia oprea brusc într-o poiană mare, în care se afla întinsă o plasă uriașă, asemănătoare unui hamac gigantic. În plasă gona, cu o viteză de doi kilometri pe secundă, căruciorul unei rachete. În locul acela se deprindeau cu catapultarea — un fel de „joc de-a capra”, și tot acolo i s-a întâmplat și un mic accident. Ce spaimă a mai tras atunci Vasili Haritonovici!

Vasili Haritonovici... Omul ăsta le împunea un adevărat respect! Și cu cât încordare îl priveau atunci cind, urmărind atent acele cronometrului, frământa în mână para aparatului Rivarocci. La urma urmei, de el atârna soarta lor.

Apoi au urmat exercițiile de cabină, o muncă asiduă, care se desfășura riguros, conform planului, antrenamentele, nesfârșitele săptămâni de antrenament...

Examenul l-a dat de unul singur, în fața unui savant cu părul cărunt dar cu sprincelele negre și stufoase, de sub care îl priveau atent niște ochi la fel de negri... În sfârșit, profesorul i-a spus: — Ne-am consultat și am hotărât ca dumneata, Șirokov, să fii primul. Dublura dumată va fi Vorobiov, iar Dubinski, la rindul lui, va fi dublura lui Vorobiov. Așa au hotărât. Asta nu înseamnă, însă, că lucrurile nu se mai pot schimba în ultima clipă.

Apoi nu l-a mai revăzut pe savant decât la mîngi, înaintea de start. Pînă atunci fostu-i examicator nu părăsise postul central de comandă, unde se stringeau interminabilele rapoarte

ale tehnicienilor și șefilor de echipă de la serviciile de lansare. Ba nu, de ce să mintă, îl mai întâlnise odată, la Kremlin, în ajunul plecării din Moscova. Atunci s-a simțit mult mai emoționat ca la pornire...

Atînd că Nikolai e chemat la Kremlin, Nina a înțeles despre ce-i vorba, dar nu l-a întrebat nimic. Bineînțeles, după aceea el i-a povestit totul, după care, pentru a o liniști a mințit-o că Oleg Vorobiov va fi primul, iar el dublura. În noaptea aceea n-au prea putut închide ochii; au stat multă vreme îmbrățișați, fără să scoată o vorbă.

— Pot să te scoțesc? — I-a întrebat, în sfârșit, Nina.

— Asta nu se poate, i-a răspuns el cu inima strînsă.

— Te rog, n-am să te stingheresc... — Nu, zău nu se poate, a încercat el s-o coavingă.

— Dar bine, pe Serioja pot să-l las bunicii, iar concediul îl iau și fără plată!

— Înțelege, te rog, Ninocika, că nu se poate.

Au ațipit abia spre dimineață, cind în încăpere începuseră să-și facă loc umbrele cenușii ale zorilor, iar afară vrăbiile cenușii ale zorilor sfada matinală. Ce gălăgioase sînt vrăbiile dimineața! Și iată că acum, după patru zile de plutire pe apele oceanului n-a întâlnit măcar o singură pasăre... Care să-i mai alunge singurătatea... Pe aerodrom, Vasili Haritonovici l-a întrebat:

— De ce ești răsupus? Nina nu vine?

— Nu — a răspuns el șovăielnic. Atunci, Vasili Haritonovici l-a apucat de umeri și, scuturindu-l prietenește, i-a spus zîmbind:

— Da' gâgăuță mai ești Kolka!... Mare gâgăuță...

În avion l-a furat somnul. Tolea Dubinski se apucase să dezlege niște

urmărit. Toate etapele startului, pînă în momentul punerii în funcțiune a primei trepte, urmau să fie controlate cu ajutorul unor aparate automate. La cel mai mic deranjament, automatele închideau supapele conductelor de combustibil și oxidanți, startul urma să fie aminat pînă la descoperirea și înlăturarea defectiunii. La rindul lui, dintr-un motiv sau altul, pilotul-cosmonaut putea întrerupe și el funcționarea motorului, amînd astfel decolarea.

vreme se va înălța spre firmament este un om de-al nostru, un om sovietic. El este cel dintîi navigator spre alte planete, spre alte lumi. Numele lui este Nikolai Șirokov!...

Umerii, arși de soare, începuseră să-l usture. De, ce să-i faci, nu poți să le prevezi chiar pe toate. Se încăpăținase să îmbrace un maiou fără mineci. Își umplu casca străvezie cu apă și și-o răsturnă deasupra capului. Usturimea începu parcă să-l mal lase. Deodată își aminti că la



Înainte de start...

Înainte de zbor au vizitat cabinetele, care nu se deosebeau deloc de cele din laboratorul institutului, apoi au luat prînzul, s-au odihnit și, la orele 17,30 au pornit spre locul mîngulului. Ultimul a luat cuvîntul savantul care-l examinase. Vorbea cu un glas care de domol încît dacă n-ar fi fost microfonul nu l-ar fi auzit nici cel care se afla în primele rinduri.

— „...Sputnicii noștri au fost primii în lume. Ei au stărimat pentru prima oară lanțurile gravitației terestre, iar unul din ei a devenit prima planetă artificială a sistemului nostru solar. Primii sputnici care au atins Luna și au cercetat spațiul cosmic din preajmă-i au fost și ei sputnici sovietici. Și iată, că acum, am realizat un nou sputnik, care își poate trîna căderea și poate reveni nevătămat pe Pămînt.

În această zi memorabilă, inaugurăm zborul primului om în Cosmos. Iar acest om, care nu peste multă

rachetodrom lăsase o cămașă de mătase cu mineci lungi, o cămașă de toată frumusețea. Ar fi putut foarte bine să-l taie nasturii ca să nu-i mai intre în piept dacă în interiorul scafandrului ar fi crescut presiunea, și totul ar fi fost acum în regulă...

Simți parcă din nou senzația aceea care de ciudată și totuși familiară atre-l cuprinsese cu o clipă înainte de start, cind mărise presiunea în interiorul combinetei de protecție. Apăsîndu-i gamezele și șoldurile, aerul comprimat avea menirea să împiedice căderea singelui spre picioare, în momentul în care suprasarcina ar fi atins punctul culminant. Apoi imediat după aceea se aprinsese becul de control de pe panoul de comandă și, aproape în aceeași clipă, uriașă mașină începuse să treacă de în urutul crescînd al motoarelor. Racheta decolase!

(Continuare în numărul viitor)

•••••  
• IAROSLAV •  
• GOLOVANOV: •  
•••••

## Cel dintîi... O ANTICIPAȚIE ȘTIINȚIFICO-FANTASTICĂ

cuvinte încrucișate din „Ogoniok”, iar Oleg să citească o carte de Saint-Exupery, pe care o primise în dar de la Vasili Haritonovici. La destinație au ajuns spre seară, iar la zece se și aflau în pat, în camera unui hotel liniștit, aflat la zece kilometri de rachetodrom.

Dis-de-dimineață i-a trezit claxonul autobuzului venit să-i ia. A urmat un ultim control medical, apoi dejunul. La ora unsprezece se aflau pe platforma de lansare.

Trei rachete, ca niște uriașe țigări de foi metalice se aflau rînduite cam la un kilometru depărtare una de alta, cu conurile strălucitoare ale containerelor îndreptate spre firmament. Proiectate pe fundalul nemărginit al stepei, păreau mai mici decît în realitate. Impresia devenea însă mai puternică dacă priveai turnurile de lansare care, înălțate lingă fiecare rachetă, păreau niște uriașe macarale. Turnurile erau legate de rachete prin zeci de cabluri de cele mai diferite dimensiuni. Nikolai știa bine că cablurile acestea aveau grosimea unei mâini, dar de acolo de unde se afla păreau niște șireturi de pantofi. În apropierea lor se alinau o coloană de autocisterne, iar în urma acestora citeva autocamioane cu aparatura de control. Oameni se vedeau pușini: cite cinci-șase în jurul fiecărei rachete.

Deși nu veneau aici pentru prima oară, nu se putură împiedica să nu tresară atunci cind, apropiind lingă racheta cea mai apropiată, descifrară inscripția:

„Vorobiov O. N. Start-2.19.03”.  
Apoi, timpul începu să se scurgă chinuitor de încet. Așa cum se hotărîse încă de la Moscova, startul lui Șirokov fusese fixat pentru orele 19.00 căci, în lumina soarelui apune, zborul rachetei putea fi mai ușor



# Preocupări actuale ale istoricilor sovietici

Știința istorică sovietică joacă un rol extrem de important în arena luptei ideologice. Partidul Comunist al Uniunii Sovietice și guvernul sovietic se îngrijesc să asigure cele mai prielnice condiții pentru dezvoltarea istoriografiei. În numărul din august 1960 al revistei „Voprosi Istorii” a apărut un editorial consacrat sarcinilor științei istorice în noua etapă de dezvoltare pe care o trăiește poporul sovietic.

Editorialul recomandă în primul rând cercetătorilor să pună la baza lucrărilor lor o cunoaștere amplă a faptelor, căci — așa cum arăta Lenin — „faptele, dacă le luăm în ansamblu lor, în conexiunea lor, sînt nu numai „îndrăgite”, dar și absolut concludente”. Subliniind apoi adîncirea crizei istoriografiei burgheze, editorialul recomandă istoricilor să nu adopte însă o atitudine „nihilistă” față de istoriografia burgheză, ci, apărînd ferm principiile de bază ale metodologiei istorice marxiste, demascînd nesiguranța teoretică a istoriografiei burgheze și combătînd falsificarea istoriei de către unii istorici burghezi; să cultive legăturii științifice și să conlucreze cu istoricii progresiști din întreaga lume. Istoricilor sovietici li se recomandă dezvoltarea legăturilor științifice internaționale, dar, totodată, li se cere să apere cu dirzenie pozițiile principale ale istoriografiei marxist-leniniste.

Editorialul scoate în relief progresele înregistrate de știința istorică sovietică în noua etapă deschisă nunciilor ideologice de congresele XX și XXI ale Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, ca și sprijinul neconținut dat activității istoriografice prin hotărîrile Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice (îndeosebi prin hotărîrea „Despre revista Voprosi Istorii” din 9 martie 1957 și „Despre problemele propagandei de partid în condițiile actuale” din 9 ianuarie 1960). Se arată că lichidarea cultului personalității a dus la o învioreare a muncii istoricilor și că, totodată, cu ajutorul Partidului, s-au lichidat tendințele unor cercetători de a nu respecta principiul leninist al partinității în știința istorică.

În noua etapă de dezvoltare a societății sovietice se cere istoricilor să ducă — ca primă sarcină — o luptă hotărîtă pe întreg frontul științei istorice împotriva ideologiei burgheze și a teoriilor revizioniste. Editorialul subliniază necesitatea ca această acțiune să nu se reducă doar la demascarea lucrărilor istoricilor burghezi reacționari, ci să se întreprindă cercetări științifice care să cuprindă întreg procesul dezvoltării istorice de pe pozițiile juste ale materialismului istoric.

Trecînd la analiza planului de muncă al istoricilor sovietici, editorialul apreciază studierea istoriei Partidului Comunist al Uniunii Sovietice ca principalul domeniu de activitate. Se menționează succesul pe care-l reprezintă apariția „Istoriei Partidului Comunist al Uniunii Sovietice” și totodată se trasează ca o sarcină de cînte studierea activității lui Lenin, creatorul Partidului.

Lărgirea problematicii — semn al progreselor înregistrate de știința istorică sovietică — și lucrarea de ansamblu „Istoria Universală”, lucrare în care pentru întia oară se prezintă istoria mondială de pe pozițiile științifice materialist-istorice, respectîndu-se principiul egalității istorice a tuturor popoarelor, sînt apreciate ca mari succese.

Editorialul analizează realizările și planurile de viitor în ce privește istoria U.R.S.S., subliniind deosebita însemnătate a studierii istoriei contemporane sovietice, ca și a celei universale. El relevă activitatea științifică dusă de istorici în cercetarea multilaterală a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, a revoluției din 1905—1907 ori a Marelui Război pentru Apărarea Patriei din 1941—1945. Se semnalează apariția

primului volum dintr-o serie de mai multe volume consacrate acestui eveniment, pregătirea „Enciclopediei Istoriei Sovietice” (în 12 volume), ca și apariția lucrării capitale „Istoria U.R.S.S. Epoca Socialismului”. De asemenea, articolul scoate în relief activitatea științei istorice sovietice în privința studierii relațiilor internaționale (se află în lucru a doua ediție — în cinci volume — a „Istoriei Diplomației”), ca și în domeniul cercetării istoriei contemporane a popoarelor afro-asiatice și sud-americane.

Editorialul subliniază totodată atenția pe care istoriografia sovietică trebuie s-o dea neconținut studierii adînci și sistematice a perioadelor istorice anterioare celei contemporane, nelăsîndu-le pe seama istoriografiei burgheze. Ca și în domeniul istoriei contemporane, accentul se pune și aici pe istoria popoarelor Uniunii Sovietice. Între lucrările mai însemnate privind perioada feudală — realizate sau în lucru — se află „Istoria U.R.S.S. în epoca feudală”, „Istoria Siberiei”, precum și o serie de lucrări consacrate luptei de clasă și mișcărilor țărănești în Rusia feudală. O deosebită atenție este acordată de istoriografia sovietică istoriei Rusiei în secolul al XIX-lea. Dar, cercetarea istoriei popoarelor sovietice nu înseamnă neglijarea problematicii mai largi a istoriei universale antice, medievale și moderne. Între altele, se anunță apariția apropiată a unei „Istorie a Bizanțului” în trei volume, ca și a unor istorii consacrate Japoniei sau Indiei. De asemenea, istoricii sovietici au terminat redactarea vol. II și III din „Istoria Modernă”.

Editarea materialelor documentare este o problemă care se află în centrul atenției istoriografiei sovietice. Numai sărbătorirea celei de-a 40-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie a prilejuit publicarea a peste 100 de culegeri de documente; iar revoluția din 1905—1907, politica externă a U.R.S.S., politica internă a Rusiei în secolul al XIX-lea sau corespondența diplomatică din timpul celui de-al doilea război mondial au prilejuit sau prilejuiesc editarea unor masive volume de documente. Nu se neglijează de asemenea în această privință perioada medievală și cea modernă și nici fondurile arhivistice ale republicilor unionale și autonome. Dezvoltarea bazei documentare este un indiciu semnificativ al amploarei luate în ultimii ani de știința sovietică.

Paralel cu apariția studiilor monografice și a volumelor de documente Partidul Comunist și guvernul sovietic sprijină dezvoltarea publicațiilor periodice istorice — reviste și culegeri — și totodată caută să asigure scurtarea timpului de apariție a tuturor publicațiilor istorice. Deosebit de însemnată este colaborarea stabilită între istorici și specialiști din alte domenii de activitate, ca și utilizarea în cercetările istorice a celor mai moderne mijloace tehnice (aviația, razele Roentgen etc.). Totodată, s-a dat o deosebită grijă organizării muncii științifice. S-au creat noi instituții (Institutul Africii), s-au format comisii și colective care permit coordonarea muncii istorice și se organizează conferințe, sesiuni, debateri, care iau în discuție într-un cadru larg cele mai arzătoare probleme. Multă grijă se dă formării cadrelor de istorici, sporîndu-se neconținut exigențele față de nivelul pregătirii lor științifice.

Partidul Comunist și guvernul sovietic dau o mare însemnătate rolului militant, propagandistic, al istoriei, ca și rolului ei educativ în școli. Editorialul recomandă să se considere cu cea mai mare atenție problema întocmirii manualelor și cursurilor, ca și a unei literaturi istorice de popularizare.

Subliniind uriașele realizări ale științei istorice sovietice și criticînd unele lipsuri încă existente, editorialul cere istoricilor sovietici o intensificare a eforturilor lor. Se arată rolul deosebit de însemnat pe care-l are știința istorică în noua etapă de construire a comunismului, cînd pe bază de materiale concrete trebuie să se scoată în evidență legile de dezvoltare socială, eroismul poporului, tradițiile progresiste, ideile patriotismului sovietic și ale internaționalismului proletar.

Apariția editorialului din „Voprosi Istorii” are o certă însemnătate. Editorialul reprezintă un bilanț de realizări și mai ales un îndemn la muncă creatoare, care nu se adresează numai istoricilor sovietici, ci tuturor istoricilor progresiști din lume adepți ai materialismului istoric, ai ideilor înaintate ale învățurii marxist-leniniste.

Dan Berindei

## ● DISCUȚII DESPRE SEPTENAL ●

La timpul lui, Balzac, ca un veritabil economist, superior în multe privințe economiștilor contemporani cu el, un Adam Smith, David Riccardo sau Sismondi — a consacrat pagini de minuoasă exegeză științifică mecanismului acumulării capitaliste și formării capitalului financiar. Acțiunea desfigurantă pe care o exercită asupra caracterelor omenesți „sfînta, venerata, solida, amabila, grațioasă etc. monedă de 5 franci” („Verșoara Bette”) a fost ilustrată cu lux de amănunte prin incalcita „tehnică” a mașinațiilor bancare cămătărești ce guvernează relațiile sociale și etice ale personajelor balzaciene. Cititorului de astăzi, aceste pagini de subtilă analiză economică i se par, poate, ciudate, dar în nici un caz plicticoase.

Jumătate de veac mai tîrziu, cînd pe scena istoriei apăruse singura forță socială consecvent revoluționară, proletariatul, Emile Zola a coborît în abisul otrăvitor al minelor și în infernul atelierelelor metalurgice descriind minuțios rudimentarul proces „technologic” ce măcina viețile muncitorilor. „Germinal” și „Munca”, două dintre cele mai bune opere ale ilustrului „grefier” al epocii sale abundă în asemenea descriții. Și cu toate că sistem familiarizați astăzi cu ultimele cuceriri ale electronicii, parcurgem cu desultu interes aceste anacronice descrieri. Dar atît Balzac cît și Zola erau numai martorii ai vremii lor și nici nu-și puteau imagina că ar putea contribui practic, efectiv, la schimbarea ei.

Reflectăm la exemplele celor doi precursori ai literaturii realist-socialiste, cîtînd mai zilele trecute două materiale, grupate sub titlul „discuții despre septenal”, care deschid numărul 8, pe luna august, al revistei lunare sovietice „Drujba narodov” (Prietenia popoarelor). Cel dintîi, intitulat „Oameni și bumbac” este stenograma unei discuții la „masa rotundă” între Șaraf Rașidov, primul secretar al C.C. al P.C. din Uzbekistan și Zubra Rahinbaeva, secretar al C.C., cu un grup de scriitori uzbeki (Vahid Zahidov, Abdula Kahar, Ibrahim Rahim, Izet Sultanov și Mihaıl Șeverdin) după întoarcerea acestora din urmă dintr-o călătorie făcută în colhozurile, sovhozurile și orașele industriale ale patriei lor. Ca niște harnici și cinștiți gospodari, cei cinci scriitori sovietici au solicitat o întrevedere conducătorilor politici ca să aște noi date despre realizările și perspectivele planului septenal în R. S. S. Uzbekistan. În cursul discuției, animată de o substanțială expunere economică și social-culturală a tovarășului Rașidov, s-au strecurat și aluzii de ordin literar. „Aluziile” priveau eternel obiectiv al studiului artistic și literar: Omul, în speță unele figuri de muncitori fruntași, ca mecanicul de combină Tursu-

noi Alumova, decorată cu Ordinul Lenin, și tractoristul Melikuzi Umurzakov, întîlniți de scriitori în timpul călătoriei lor.

Dar impresia pe care și-o creează întrebările și comentariile celor cinci scriitori participanți la acest colocviu este mai degrabă aceea a unor ingineri, economiști și cercetători științifici, interesați să cunoască în amănunt obiectivele concrete ale septenalului, ca să-și dirijeze apoi în direcțiile principale activitatea lor creatoare.

Discuția a debutat, firește, cu problema tradițională a Uzbekistanului sovietic: bumbacul, „mindria noastră națională” cum l-a definit tovarășul Rașidov, amintind că R.S.S. Uzbekistan, decorată de două ori cu Ordinul Lenin pentru succesele obținute în domeniul cultivării bumbacului ocupă astăzi locul al treilea pe întreaga Uniune Sovietică în prelucrarea uleiurilor vegetale și locul al doilea în producția țesăturilor de bumbac. Dar, por-

## Omul și faptele lui

nind de la principala cultură agricolă a republicii, sobra expunere a tovarășului Rașidov a conturat profilul întregii dezvoltări economice și social-culturale. Iar cifrele răsună ca iambii poeziei, aflînd că în cursul septenalului se vor aloca peste 40 de miliarde ruble pentru dezvoltarea economiei și culturii republicii, adică de 2,4 ori mai mult decît în ultimii 30 de ani, că volumul global al producției industriale va crește cu 80 la sută iar al producției agricole cu 60 la sută. S-a mai vorbit apoi despre inepuizabilele resurse de gaze naturale descoperite în regiunea Buha- ra ce vor alimenta, într-un viitor apropiat, o mare parte a Asiei Centrale și cele mai puternice centre industriale din Ural, despre o nouă hidrocentrală și despre nenumăratele termocentrale ce vor împinzi țara, despre dezvoltarea impetuoașă a industriei chimice, de metale neferoase, de mașini agricole și de prelucrare a bumbacului, de utilaj petrolifer și de bunuri de larg consum, după cum s-a amintit și despre institutele și laboratoarele științifice, geologice, de chimie a polimerilor etc. Toți acești termeni, raportați la o regiune bîntuie odinioară de o cumplită sărăcie și înapoiere se materializează parcă într-o amplă epopee a construcției pașnice comuniste, care ridică popoarele la o viață demnă, civilizată.

Al doilea material al „discuțiilor despre septenal”, intitulat „Cuvînt și faptă” reproduce convorbirea dintre scriitorul Ivan Antonov și Praskovia Vasilievna Elizarova, cultivatoare de sfeclă în colhozul

„Valul Revoluției” din raionul Romodanov, Republica Autonomă Mordovia, Eroină a Muncii Socialiste și deputat în Sovietul Suprem al U.R.S.S. Materialul publicat nu este un „porret literar”, redactat în termeni hiperbolici, ci, dacă vreiți, o sobră, chiar prozaică „fișă biografico-socială” despre unul dintre milioanele de „oameni adevărați” sovietici.

P. V. Elizarova: al patrulea din cei zece copii ai unor țărani săraci, lipiți pămîntului. O femeie soundă, aparent firavă, cu chipul bătut de arșiță și de vînt, cu ochii mari, albaștri ca seninul cerului. Pînă la căsătorie nu trecuse dincolo de ulița satului natal. În 1930 s-a petrecut marea cotitură din viața ei: a intrat împreună cu întreaga familie în colhoz. Soțul a lucrat mai întîi ca socotitor, apoi ca șef al unei brigăzi de tractoriști; dînsa era, la început, crescătoare de oi. A venit apoi războiul. Soțul a plecat pe front și nu s-a mai întors.

Praskovia își continuă munca pînă într-o bună zi, cînd președintele colhozului îi propuse să-și schimbe meseria. Așa a devenit Elizarova cultivatoare de sfeclă. În 1955, la o consfătuire a cultivatorilor de sfeclă din regiune, a răspuns unei chemări la întrecere socialistă. Mordovia are un pămînt sărac și un climat neprielnic recoltelor bogate. 100 de chintale de sfeclă la hectar era cifra maximă la care puteau năzui oamenii. Praskovia Elizarova a făgăduit că va recolta 200 chintale la hectar, cifră ce părea multora fantezistă. Cultivatoarea sovietică și brigada ei, aplicînd noi metode de cultură și-au respectat cu prisosință cuvîntul dat: au realizat 250 de chintale la hectar. Astăzi această cifră este și ea perimată, fiind sportită cu încă peste 100 de chintale. Prin urmare, Praskovia Elizarova a demonstrat practic că atunci cînd îi cunoști bine legile, natura, cit de vitregă ar fi ea, poate fi imblinzită, supusă voinței omului.

Acestea sînt faptele, acestea sînt oamenii „discuțiilor despre septenal” publicate de „Prietenia popoarelor”. Cele două materiale, fruste, neliterare au semnificația unor „fișe” economice și biografice pentru viitoarele opere literare ale septenalului. Dar ce inițiativă valoroasă, pilduitoare reprezintă aceste fișe documentare, ce tezaur de subiecte tănuiesc cifrele, faptele și oamenii înfățișați aici, care așteaptă să fie luminate de reflectorul artei!

Fiecare epocă istorică își are, pe plan literar, faptele și eroii săi. Parafrazînd adagiul latin „Arma virumque cano” (Cînt omul și armele lui), putem prefigura că epoca construcției desfășurate a comunismului se va răsfrînge în literatura septenalului ca o amplă și sonoră „cîntare” închinată Omului și faptelor sale.

Emil Suter

## ● DISCUȚII DESPRE SEPTENAL ●



# 1935 0 zi în lumea 1960

„Izvestia” inițiază  
reluarea unei anchete  
la 25 de ani distanță

Acum 25 de ani a apărut la Moscova o carte unică în felul ei. Coperta cărții reprezenta globul pământesc jumătate strălucind în lumina zilei, jumătate confundată în întunericul nopții. Mii și mii de oameni sovietici au cumpărat atunci volumul „O zi în lume” și l-au răsfoit cu nerăbdare în timpul scurtelor călătorii cu metroul, în pauza dintre două sușuri pe schele, noaptea târziu când cărțile de matematici și de filozofie, de astronomie și de limbă străine erau închise până a doua zi...

„O zi în lume” era o carte ai cărei autori nu erau menționați pe copertă, o carte ale cărei întâmplări se desfășurau pe toate meridianele pământului și se consumau în răstimpul a 24 de ore. Era, dacă vreți, o carte-ziar, (fiecare capitol conținea informații precise) o carte-manifest (fiecare pagină era o pledoarie pasionată) o carte-cronică (fiecare rând oglindea ideile de care era animată e-pocă).

## Imagina globului are nevoie de completări

Ideea a fost a lui Gorki. Febril și lucid, ca un medic care caută să stabilească un diagnostic, scriitorul, s-a gândit să alcătuiască o carte care să ia pulsul omenirii. El s-a adresat ziaristilor, scriitorilor, reporterilor radiofonici, operatorilor de cinematograful - tuturor celor care ca niște seismografe sensibile vibreză la tot ce se întâmplă în jurul lor. A fost aleasă ziua - 27 septembrie 1935. A fost stabilit locul spre care trebuiau să se îndrepte scrisorile, telegramele, mapele cu fotografii, benzile de celuloză: „Uniunea Sovietică, orașul Moscova”. A fost indicată tema care a dat și titlul volumului - „O zi în lume”. Așa s-a născut atunci pasionanta carte - unică în felul ei...

...Și iată că după 25 de ani, ziarul „Izvestia” a luat inițiativa alcătuirii unei noi ediții a cărții „O zi în lume”. E vorba să fie pusă față în față o zi în lume din anul 1935 cu o zi în lume din anul 1960. Sint chemați să participe la alcătuirea noii cărți oameni care acum 25 de ani erau adolescenți plini de vise, alții care nu erau pe atunci decât copii pe băncile școlii sau alții care s-au născut pur și simplu după aceea... E vorba să fie căutați oameni despre care s-a scris în 1935 și să se urmărească destinul lor în sfertul de veac care s-a scurs de atunci. E vorba să se scrie despre locurile despre care s-a scris acum 25 de ani și să fie urmărite schimbările care au avut loc în aceste locuri în două decenii și jumătate.

A fost din nou lansată chemarea către ziaristi, scriitori, radioreporterii, operatori cinematografici. A fost fixată ziua - aceeași zi de 27 septembrie (anul 1960). A fost desenată și coperta cărții: același glob pământesc jumătate strălucind în lumina zilei și jumătate cuprins de întunericul nopții. Dar imaginea de azi a lumii n-ar fi cea fidelă fără completarea care a fost făcută noii ediții: un satelit artificial inconjoară Pământul lăsând dire luminoase în Cosmos...

## Focuri pe care nu le poate stinge nimeni

Cum arată „o zi în lume” în septembrie 1935?

Uniunea Sovietică se pregătea să sărbătorească cea de-a 18-a aniversare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie (atunci unii mai vorbeau de „aventura bolșevică, care poate va mai dura ceva timp”; azi după 25 de ani, în ajunul celei de-a 43-a aniversări a Revoluției, toți văd că nu comunismul ci capitalismul are zilele numărare...)

În 1935 oamenii sovietici munceau pe șantierul celui de-al doilea plan cincinal și aprindeau focurile în primele furnale de la Magnitogorsk și Kuznețk (atunci unora li se părea că flacăra aceea nu e mai puternică decât cea a unui chibrit pe care o va stinge prima pală de vânt; azi, după un sfert de veac

ei simt para giganticele oșelării sovietice dogorindu-le fața și se gîndesc că nu există vînt în lume care să poată stînge aceste flăcări înalte...)

În 1935 Tjolkovski - savant modest și genial, era consultat în legătură cu filmul fantastico-științific „Itinerar cosmic”. (mulți străini care se întorceau pe atunci din Uniunea Sovietică vorbeau despre ținuturile de neștrăbătut ale Siberiei - ce rost avea în asemenea condiții să visezi la căile Cosmosului?; n-au trecut însă decît 25 de ani și astăzi nimeni nu se mai îndoiește că tocmai oamenilor sovietici le revine sarcina de a străbate în viitorul apropiat cel dintîi itinerariu cosmic...)

În 1935, cartea „O zi în lume” oglindea viața pe planeta noastră cu toate luminile și umbrele ei, cu speranțele și desnădejdiile ei, cu bălăile și cu jertfele ei. Subtitlurile cărții nu erau decît istorie condensată la maximum: „China însingurată”, „România în mizerie”, „Bulgaria în sărăcie”, „Polonia în bezna”... Au trecut 25 de ani. Q clipă -

cărbunii care stăteau ascunși. Acolo unde se părea că va dăinui noaptea veșnică se crapă cu putere de ziua. Acolo unde se părea că mințile sînt cu totul întunecate de strălucirea fără noimă a mii și mii de firme luminoase, a început dezmeticirea. În septembrie 1935 cineva transmitea pentru redacția cărții „O zi în lume” o știre despre un uragan care a bîntuit cu viteza de 100 de mile pe ora tărîmurile Cunei. Acum citeva zile, la Moscova, „Izvestia” a publicat primele capitole primite pentru ediția 1960 a volumului „O zi în lume”. Cineva care a trăit uraganul din 1935 a găsit că e bine să scrie despre uraganul care a cuprins Cuba în 1960 și care a măturat din țară pe imperialiștii yankei și pe slugile acestora. Toți știu că în Cuba au fost înmormintate cu pompă și victimele acestui uragan - societățile americane naționalizate de guvernul Fidel Castro. Și nimeni nu s-a mirat cînd în ziua aruncării în mare a sicriilor purtînd pe ele numele decedaților societății, poporul a strigat cu gura pînă la urechi... Cele 100

arată „libertatea”, made in S.U.A. din propria și amara lui experiență...”

## O mamă bună - patria sovietică

Cartea „O zi în lume” poate fi considerată în felul ei, ca o istorie a vieților paralele. Prin 1935, cînd Joe Louis urca treptele unei glorie înșelătoare, un muncitor sovietic cobora sonde de foraj spre adîncul pămîntului. Era Ismail Mikail petrolist din Daku. La 27 septembrie 1935, Ismail semna scrisoarea apărută în ziarul „Bakinski Rabotnik” către toți sonderii din țară, chemîndu-i să sape mai adînc, tot mai adînc spre izvoarele feteiului. Ismail știa că fiecare strat de aur negru descoperit e un strat de aur adăugat la bogăția întregii țări. El a fost primul sonder sovietic care a atins adîncimea de 3.456 m. Visul lui era să ajungă la 4.000 de m. dar războiul a întrerupt lupta pentru izvoare adînci. Țara avea nevoie de petrol, el trebuia scos de oriunde chiar de la adîncimi mici. Și frontul n-a dus lipsă de petrol. Pentru contribuția la aprovizionarea cu petrol - tanchiștii, marinarii și aviatorii sovietici au dat brigăzii lui Ismail titlul de „brigadă de gardă”. Ismail și tovarășii lui au stat de gardă tot timpul războiului. Apoi după război ei au reluat lupta pentru adîncime și însufleții de istoricele hotăriri ale celui de-al XX-lea Congres al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, au atins cei 4.000 de m. visul. Un corespondent al „Izvestiei” l-a vizitat pe Ismail Mikail la începutul lui septembrie 1960. Petrolistul - astăzi un om încăruntat - își ducea la școală al zecelea copil. El poate să spună pe bună dreptate: „Totdeauna mi-a plăcut să sondez pămîntul. Am sondat pentru a da patriei cit mai multe bogății”. Patria sovietică a fost o mamă bună pentru Ismail, ca și pentru toți fiii ei, care devin tot mai bogați cu cit e însăși devine mai bogată. Iar ca o dovadă a felului în care crește bogăția tuturor „Izvestia” pune la îndemînă date luate din cartea „O zi în lume” apărută în 1935, pe care le compară cu cifre care vor intra în volumul „O zi în lume” ce va apare în 1960. Acum 25 de ani Uniunea Cooperativeilor din Kușcevska (reg. Krasnodar) primea după multe insistențe un transport de mărfuri din Moscova: 20 de biciclete, 30 de patefoane și un număr oarecare de discuri. Anul trecut la Kușcevska au fost vindute: 2.434 biciclete, 215 motociclete, 144 televizoare, 532 mașini de cusut, 485 aparate de radio cu picup, 6 plane, 4.203 ceasuri de mîin, 5 autocomoane, jucării în valoare de 650.000 ruble, mobilă de 2 milioane ruble. De la 1 milion în 1938, vînzarea a ajuns anul trecut la 117 milioane ruble. Mai seamănă ziua de astăzi cu cea de ieri?

## Drum bun - cuceritorilor Cosmosului!

„Izvestia” va continua să publice capitole ale viitoarei cărți „O zi în lume” - 1960.

Nu incapa îndoială că, o dată apărută, cartea va cunoaște un deosebit succes. Oamenii sovietici o vor căpăra și o vor răsfoi cu interes. Cei mai vîrstnici își vor aminti de „O zi în lume” din 1935. Mulți din cei care au frunzărit prima ediție grăbiți în metro, vor cumpăra noua ediție și o vor denune pe bancheta mașinii proprii. Mulți din cei care au sorbit acum 25 de ani rîndurile cărții, grăbiți între două sușuri pe schele, o vor răsfoi azi în tîna ceasului ciștigat prin scăderea zilei de lucru de la 8 ore la 7 ore. Mulți din cei care acum un sfert de veac au citit „O zi în lume” noaptea târziu după orele petrecute în tovărășia cărților tehnice, își vor lua volumul cel nou ca tovarăș pe pupitrul de unde, apăsînd fără grabă butoanele, ei comandă cite o întregă secție automată a unei mari uzine.

În 25 de ani s-au schimbat multe în lume... Li este însă propria omului să se gîndească cî nu a trecut cit mai ales în viitor. Așa dar cum va arăta peste ați 25 de ani o nouă ediție a cărții?

● Gorki face apel la seismografele lumii  
● Viețile paralele ale lui Joe Louis și Ismail Mikail ● Kușcevska = 117 milioane față de 1 milion ● Privind spre sfertul de veac care urmează ● „Itinerariul cosmic”, un vis care devine realitate

cine face geologie. Dar pentru cine face istorie? Nu e prea greu de închipuit ce titluri vor purta în volumul „O zi în lume” - ediția 1960 scrisorile din China, Bulgaria, România, Polonia... Locul singelui l-a luat munca pașnică, mizeria a cedat poziție după poziție, sărăcia a făcut loc belșugului, bezna a fost de mult risipită de lumină...

## În lume nu crește numai mărăgună

Anul 1935 l-a găsit pe Hitler pregătind marelui pe care avea să-l deslănțuie peste cîțiva ani, l-a găsit pe Franco punînd la punct în Spania „o mostră” a celui de-al doilea război mondial, l-a găsit pe Chamberlain făcînd ridicole repetiții cu umbrela care avea să-l însoțească la Munchen în ceasul trădării.

În lume creștea, însă, nu numai mărăgună ci și flori. Și e emoționant să te gîndești că în anul 1935 mergea în fiecare dimineață cu pași mici spre școală fetița Zoia Kosmodemianskaia (cea care în momentul spinurării ca partizană avea să-l blesteme pe Hitler), că în 1935 Alexandr Matrosov era un băiețandru care se juca de-a soldații (cîțiva ani mai târziu el avea să oprească pe front cu trupul lui înaintarea unei coloane de tancuri fasciste) că în 1935 trăia la Krasnodon un băiețuș care se numea Oleg Kușevoi (ce avea să moară peste cîțiva ani trădat, împreună cu ceilalți membri ai Tinerei Gărzi, dar moartea i-o hotărîse încă mai de mult omul cu umbrela la Munchen...)

Dacă acești copii ai omului 1935 (și alături de ei atîția alți copii care au ars în flăcările războiului) ar fi trăit, ar fi putut răspunde la chemarea de a alcătui povestea unei zile din anul 1960. Ei ar fi putut să spună cum s-au împlinit visele lor de copilărie, despre orașele nou construite în locuri pustii, despre pelinul amar găsit în stepele Kazahstanului, acolo unde azi crește griul cel dulce, despre mările construite de mina omului, despre cele citeva zeci de mii de cereri trimise la Moscova pentru prima călătorie cosmică... Da, în 1960 lumea arată cu totul altfel decît în urmă cu un sfert de veac. Și luminile sînt altfel și umbrele. S-au născut speranțe noi și țeluri noi de luptă. Acolo unde se părea că nu e decît cenușă s-au aprins

de mile pe ora ale uraganului au rămas cu mult în urmă față de puterea cu care s-a desfășurat revoluția în Cuba...

## Un boxer face reclamă Cubei

În 1935, - în Statele Unite era în marș spre glorie un tînăr sportiv al cărui nume a făcut epocă - negrul Joe Louis. În cartea „O zi în lume” el putea fi văzut, plimbîndu-se între două meciuri, pe străzile New Yorkului. Poate că pe atunci Joe Louis mai nutrea încă iluzii în legătură cu soarta omului în „lumea liberă”. Mii de oameni îl aclamau în fiecare seară, zările îi publicau fotografiile, totul era ca în cea mai bună dintre lumile posibile. Joe Louis avea pe atunci 21 de ani și un pumn de oșel. Vai de cel ce ar fi îndrăznit să-l atace noaptea la coș de stradă, ca să-i fure ceva. Dar pe Louis îl furau oameni mult mai slabi și mai puțin înzestrați decît el. Il furau organizatorii meciurilor de box. Fiecare pumn dat de Joe Louis unui adversar era un pumn de aur adunat în buzunarele managerilor. Apoi cînd după o carieră prodigioasă boxerul a părăsit ringul, ei au descoperit că acesta le mai datorează 1.250.000 de dolari... Astăzi un corespondent transmite „Izvestiei” știri despre Joe Louis. La vîrsta de 46 de ani, omul nu mai luptă pe ring, în schimb luptă din răsuferință cu adversarii care vor să-l arunce în închisoare. „Nu mi-a plăcut niciodată boxul - declară Joe Louis. L-am practicat numai ca să-mi cîstig existența. Boxul era meseria mea”. Celebru boxer pe care îl aclamau spectatorii și-l așaltau reporterii nu era decît un exploatat ca oricare altul. Acum el e un simplu achizitor de reclame și avocații declară că „numai moartea îl va putea absolvi de impozite”. În tinerețe Louis era naiv și cinstit. Acum nu mai e naiv. L-a rămas însă cinstea (și s-a; putea ca asta să-l ducă la închisoare). După victoria revoluției în Cuba, Joe Louis a plecat la Havana, unde a fost primit de primul ministru Fidel Castro. Apoi fostul boxer a organizat o campanie de reclamă pentru turism în Cuba: „Mergeți americanilor să vizitați Cuba, să vedeți cum arată libertatea. Vă cheamă să faceți asta Joe Louis, cel care știe cum



Un oraș răspunde la întrebarea :

# Pentru ce trăiește omul?

Întrebarea a pus-o, adresându-se ziarului „Komsomolskaia pravda”, tinărul muncitor Vladimir Șașov din îndepărtata Revda, un orașel de pe meleagurile Uralului. Iar reacția a invitat Revda să răspundă. Cutii cu apelul „Gindește-te! Răspunde!”, au apărut la intrările fabricilor, uzinelor, căminelor muncitorești, în parcurile și pe străzile orașului. Și locuitorii săi n-au rămas indiferenți. Cutiile s-au umplut cu scrisori mai lungi sau mai scurte, în care oamenii și-au spus gândurile, părerile, au evocat întâmplări de mult petrecute sau altele recente.

Răspunsurile, se înțelege, se deosebesc, la fel ca și destinele celor care le-au scris, dar prin toate răzbate ideea de foc a lui Pavel Korceaghin: „Viața ne e dăruită o singură dată și trebuie să o trăim în așa fel, incit...”. Răspunsurile se deosebesc ca și destinele celor care le-au scris, dar toate laolaltă alcătuiesc o pledoarie înflăcăată, pentru frumusețea interioară a omului, pentru soluții demne de viață, pentru tot ce poate face omul mai bun, mai puternic, mai frumos.

În același timp însă, răspunsurile acumulează sub ochii cititorilor un număr mare de fapte, de imagini ale unor oameni și acțiuni care se structurează într-o frescă vastă și semnificativă, într-o istorie lirică a orașului și locuitorilor lui. Aflăm și urmărind cum s-a dezvoltat Revda, ajungând dintr-un loc de surghiun, pierdut printre mlaștini și păduri, un puternic centru industrial al Uniunii Sovietice, aflăm cum trăiesc și ce gîndesc oamenii lui. Urmărind cu emoție cum s-au ridicat cu toții, ca membri ai unei familii mari și unite, să-și ajute concetățeanul aflat în impas.

La 25 de ani, Vladimir Șașov trece printr-o criză sufletească. Viața i se pare lipsită de sens, plictisitoare. Munca nu-l satisface. Nu se poate stabili nicăieri. Începe un lucru, se plictisește, îl lasă baltă și se mută în altă parte. Să mănînci, să dormi, să lucrezi... Dar de ce să faci toate astea dacă n-ai un țel? Oare pentru oțita trăiește omul? — se întreabă cu amărăciune Vladimir.

— Nu, categoric nu!, spune scrisoarea bătrînului muncitor revoluționar Dmitri Nikolaevici Krinocikin, deși nu folosește nicăieri aceste cuvinte. Ba Dmitri Nikolaevici nici nu răspunde la întrebare. Bătrînul povestește numai tinărului cum și de ce a devenit revoluționar, evocă câteva episoade din trecutul lui de luptă. Dar printre rînduri întrevezi limpede: am umblat flămînz și goi, am îndurat torturile și privațiunile închisorilor, dar n-am renunțat nici o clipă la lupta pentru fericirea oamenilor. Ce ideal poate fi mai nobil, mai frumos? Și lupta continuă. Cu alte mijloace, lupta cea mai frumoasă și mai umană — pentru triumful deplin al luminii, al fericirii, al rațiunii, pentru triumful comunismului.

„În lupta asta fiecare își are locul lui, fiecare și-a cucerit dreptul la fericire. Asta aș vrea să-i spun eu, comunism bătrîn, lui Vladimir”.

Un alt muncitor vîrstnic, Grigori Mihailovici Egorov îi răspunde lui Șașov prin câteva exemple luate din uzina în care lucrează. Facem astfel cunoștință cu Ivan Bukin, tinăr inventator și raționalizator, care „nu poate trăi” dacă nu aduce mereu îmbunătățiri mașinilor la care lucrează, dacă nu perfecționează necontenit procesul de producție, cu Mihail Lebedkin, muncitor fruntaș iubit și respectat de toți, cu Alexandra Jirnova care împărtășește tuturor „secretele” măiestriei ei.

„Dacă ar trebui să răspund pentru ce trăiește omul — conchide Egorov — aș spune așa: omul trăiește ca să creeze! Asta înseamnă, după părerea mea, să te gîndești nu numai la trăi după tine. Să crezi, să îmbunătățești, să înfrumusețezi prin munca ta viața — asta-i menirea omului”.

Toată viața lui, Alexandr Ivanovici Șihov a construit pentru oameni. Le-a ridicat case, școli, magazine, creșe. A construit cu dragoste, a închis în fiecare clădire o părticică din sufletul lui. Bătrînețea nu l-a putut birui pentru că opera miinilor lui înfruntă timpul. Cînd iese pe stradă, cînd vede casele, îl încălzește gîndul că în ele trăiesc oameni care îi pomenesc cu recunoștință pe cei ce le-au construit.

Orice lucru trebuie făcut cu dragoste și dus la bun sfîrșit — îi explică lui Vladimir sfîtos, grijuliu ca un părinte, prin intermediul slovei tipărite, bătrînul zidar. „Viața unui om care se apucă de multe și nu termină nimic, seamănă cu un oraș părăsit, pustiu, neterminat, în care nu trăiește nimeni, în care nu te pomenesc nimeni cu o vorbă bună”.

Dar ce-i răspund lui Vladimir cei de o vîrstă cu el? „După părerea mea, scrie inginerul Mihail Snițki,

Un oraș a stat de vorbă cu unul din locuitorii lui. Discuția a fost purtată în paginile ziarului „Komsomolskaia pravda”. A stat de vorbă prin glasurile a multor oameni tineri și bătrîni, oameni cunoscuți, cu care se mîndrește, și alții anonimi, al căror nume nu spune nimic. Cu experiența mai mică sau mai bogată a vieții lor și a altora, cu foști s-au străduit să răspundă la o întrebare gravă, esențială, care determină poziția fiecăruia în viață: pentru ce trăiește omul?..

omul trăiește nu numai pentru el, ci și pentru societate. Cînd țelul vieții tale este acela de a trăi și pentru ceilalți oameni, pentru întreaga societate, atunci nu poți cunoaște niciodată plictiseala, apatia”.

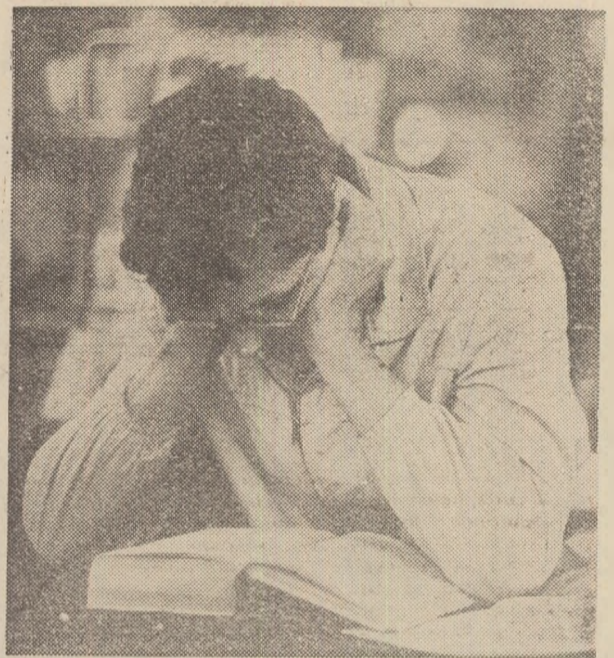
Pe care nu le va cunoaște desigur niciodată Șavkat Haibadulin, cel căruia îi place să spună mereu că: „Dacă tu însuși ești bun, atunci și oamenii sînt buni”; cel care copil fiind încă, a renunțat, în timpul războiului, la visul de-a învăța și s-a încadrat în marile eforturi al poporului sovietic pentru asigurarea spatelui frontului; cel care este gata să facă totul pentru

mărețul țel al construirii comunismului.

Frezorul Mișa Gavrilin vorbește despre sensul vieții într-o formă care-i este deosebit de scumpă: poezia. Versurile lui sînt simple, poate nu îndeajuns de meșteșugite, dar ele închid grăuntele de aur al experienței personale de viață. Pentru unii pămînturile deșterite sînt o noțiune simbolică, pe cînd Mișa a simțit în nări aroma amară de colilie, a semănat și a cules cu miinile lui spicele grele de rod. Mișa a bătut, în viața lui multe drumuri, tot felul de drumuri — și bune și rele. Și le-a îndrăgît nu pe acelea nelede ca-n palmă, pe care se merge ușor, ci pe acelea pe care trebuie să le cucerești metru cu metru, cum sînt drumurile de pe pămînturile trezite la viață. Cînd aceste rînduri vor vedea lumina tiparului, Mișa va fi probabil departe de Revda, într-un eșalon care-l va duce spre drumurile scumpe inimii lui...

Pentru ce trăiește omul?

Ivan Afanasievici Peatunin, președintele consiliului Palatului Culturii din Revda, a visat de mic să învețe. Fără ajutorul nimănui a învățat meseria de mecanic de locomotivă. Apoi a venit Revoluția, războiul civil, a trebuit să lupte cu arma în mînă. Avea 35 de ani cînd s-a prezentat la comitetul raional de partid și a cerut:



„Gindește-te și răspunde...”

— Trimiteți-mă la universitatea muncitorească.

— Nu, tovarășe Peatunin, acum trebuie să trimitem 25.000 de oameni la sate.

Viața, datorită l-au purtat din loc în loc, pe drumuri depărtate. Visul din copilărie nu s-a împlinit, dar în schimb Ivan Afanasievici Peatunin a trăit cu sentimentul că merge în fruntea istoriei...

La cei 60 de ani împliniți, Polina Pavlovna Kolesnikova este neobosită. Conduce activitatea cineaștilor amatori din uzină, (a scris și un scenariu pentru un film documentar), conduce cenaclul literar, este membră în consiliul Palatului Culturii, conduce cercul de studii al comsomoliștilor — fiecare lecție a ei fiind o adevărată luptă pentru om, pentru frumusețea lui interioară. Cînd Tolea Kotelnikov, membru al cenaclului literar, s-a declarat admirator al artei abstracte, Polina Pavlovna a adunat pe masa ei teancuri de cărți și reviste — tot ce a găsit în oraș în legătură cu această temă și a citit nopți întregi pentru a se documenta cit mai complet. Dar ceasurile de nesomn i-au fost din plin răsplătite în ziua cînd Tolea a anunțat-o solemn: „Mă lepăd de arta abstractă!” Nimeni nu o silește să mai muncească, și-a cîștigat de mult dreptul la pensie, dar Polina Kolesnikova nu înțelege să trăiască alfel.

Iată cîțiva dintre oamenii care i-au răspuns lui Volodea. Oameni deosebiți, cu destine diferite. Unul ține de peste un sfert de veac mistria în mînă, pe altul datorită l-au purtat de la un capăt la celălalt al pămîntului natal. Unul și-a început viața cînd aceasta era o povară pentru omul muncitor, altul — într-o societate înnoită din temelii. Dar scrisorile lor, în care fiecare îi povestește altceva lui Volodea, ceva trăit de dînsul sau aflat de la alții, exprimă toate aceeași măreață, înălțătoare idee: viața e frumoasă și merită să fie trăită numai atunci cînd nu se inchistează într-un cerc strîmt de patimi, de dorinți mărunte, egoiste, ci își desfășoară larg aripile spre visurile avîntate, spre marile idealuri sociale.

Iulia Scutaru

Florentina Mosora:

## IMPRESII DE LA FESTIVALUL FILMULUI ROMÎNESC



Emoția pricinuită de gîndul de a vizita Moscova, una dintre cele mai frumoase și mai monumentale capitale din lume, a fost covîrșitoare.

Nu-mi venea să cred că am să văd a ceea ce realizările, uluitoare prin proporțiile și însemnătatea lor, dobîndite de poporul sovietic în mai puțin de jumătate de secol.

Am făcut parte din delegația de cineaști care a reprezentat țara noastră la Festivalul filmului românesc de la Moscova, organizat în cîntea zilei de 23 August. Calda prietenie cu care am fost întâmpinați, simpatia cu care am fost înconjurați în tot timpul șederii în capitala Uniunii Sovietice ne-au cucerit inimile.

De cum ne-am găsit în mijlocul publicului moscovit, ne-am dat seama că la Moscova, ca de altfel pe tot întinsul Uniunii Sovietice, mai presus de orice este impresiionantă prefacerea pe care comunismul a realizat-o în conștiința oamenilor, în atitudinea lor, în activitatea pe care o desfășoară în toate domeniile.

Tot ce vezi te impresionează profund. Clădiri gigantice se profilează către înaltul cerului, dominate de silueta Universității Lomonosov, a turnurilor Kremlinului.

Nu știi încotro să te îndrepti mai întii pentru că cele auzite sau citite nu reflectă, decît într-o mică măsură, ceea ce există în realitate la Moscova: — minunatul metrou cu exactitatea lui uimitoare, autostrăzile cu șuvoaiele de mașini, galeriile de artă, muzeele, teatrele și mai ales Balșoi Teatr, la ale cărui reprezentații râmii extaziat de înaltul nivel al artei dramatice muzicale și coregrafice sovietice; platourile imense de la Mosfilm, unde se turnează circa 120 filme anual.

Pretutindeni în jur pulsează viața ciocotitoare; vezi figuri frumoase și mulțumite, cu strălucirea izbîndei în ochii în care se oglindesc te albastrul cerului moscovit.

Așa dar am descîrs în mijlocul acestor frumuseți impresiionante așteptînd cu înfrigurare să aflăm aprecierile asupra filmelor noastre, din partea criticilor și oamenilor de artă sovietici, din partea publicului moscovit atât de exigent, același public care admira și aplaudase interpreți sovietici ca: Ulanova, Bondarciuk, Tatiana Samoilova și mulți alții, a căror măiestrie artis-

tică a ridicat arta mondială pe o treaptă superioară.

Afișe mari și sugestive în fața cinematografului „Hudojestvennii”, atrăgeau un public imens, care ne-a primit cu aplauze furtivoase, manifestînd bucuria de a ne avea în mijlocul lui și creînd o atmosferă de cordială prietenie, pe care nu o vom uita nici o dată.

La conferința organizată cu criticii și regizorii sovietici după prezentarea filmului „Valurile Dunării”, am încercat o deosebită bucurie ascultînd aprecierile favorabile asupra filmului și concluziile pozitive despre creația cinematografică romînească din ultimul timp.

De asemenea, forurile superioare ale Ministerului Culturii, au avut cuvinte de laudă pentru filmul românesc, prețuînd eforturile noastre.

Am avut prilejul să mulțumim Moscovei prin televiziune și radio pentru calda atmosferă de prietenie ce s-a creat în jurul nostru, pentru prețuirea de care ne-am bucurat, pentru bucuria succesului.

Am plecat din Moscova cu impresii de neuitat, care incap cu greu în câteva rînduri.

Am plecat mai ales cu dorința fierbinte de a ne întoarce.



# Aplicațiile practice ale ciberneticii

6 secție automată dintr-o uzină modernă... În hala imensă răsună zgomotul ritmic al mașinilor-unelte. Benzile transportoarelor duc piesele de la o mașină la alta. Dar pe neașteptate, viteza benzilor rulante scade și odată cu ea și ritmul de lucru al mașinilor-unelte.

Care să fie cauza? Să fi survenit vreo avarie? Nu! Secția a trecut „pe neașteptate” la fabricarea unui nou tip de piese. Mașinile-unelte și-au reorganizat activitatea după un program dinainte stabilit.

Cine a determinat întreg atelierul să treacă la o nouă producție? Mașinile electronice de calculat!

Folosite inițial ca mijloc rapid de calcul, mașinile electronice și-au dovedit curînd „insușiri” noi. Acționînd după un program dinainte stabilit, mașinile pot efectua cele patru operațiuni aritmetice elementare și în afară de asta pot „memora” anumite procese, pot compara, sorta și distribui diversele date, comunicînd imediat rezultatele obținute. Aceasta înseamnă că mașinile de calculat sînt apte să fie folosite pentru studiul și soluționarea oricăror probleme care pot fi reprezentate sub formă de sisteme de ecuații.

Matematica permite transpunerea în limbajul ecuațiilor a nenumărate procese complexe care au loc în producție, în natură și chiar în organismul omenesc. Una și aceeași ecuație matematică poate reprezenta o stare de echilibru sau un circuit electric, sisteme de pîrghii sau de arcuri la mașinile-unelte complexe, tensiunea elementelor complexe din proiectele de construcții de case etc.

Efectuînd operațiuni permise sub formă de ecuații matematice, mașinile electronice au început să dirijeze, la dorința omului, alte mașini.

Astfel, pentru a ne da seama cum se va comporta în aer un nou tip de avion nu e deloc obligatoriu să construim modelul în sensul obișnuit al cuvîntului. Constructorii formează ecuațiile necesare și cu ajutorul mașinilor electronice de calculat deslușesc în câteva zile pînă la 100 de variante de comportare în aer a noului tip de avion.

Comparînd aceste variante, mașina electronică poate indica apoi care din ele este cea mai bună.

Pentru a determina eficiența unui proiect sau pentru a alege cea mai bună variantă dintr-un număr mai mare de proiecte, este suficientă „construirea” modelelor lor matematice, adică formarea unor sisteme de ecuații, care sînt introduse în mașina cibernetică.

Spre a ne da mai bine seama de uriașul număr de experiențe la care sînt obligați uneori constructorii, să luăm următorul exemplu. Evitarea perturbațiilor reciproce în montarea unui cablu telefonic multifilar impune alegerea variantei optime de răsucire a firelor. Pentru un cablu cu 28 de fire pot exista 170.544 de variante. Într-o singură oră mașina alege varianta cea mai bună. Un om ar trebui să lucreze luni de zile la soluționarea acestui probleme.

Posibilitățile ciberneticii nu sînt epuizate, însă, nici după ce au fost efectuate toate experiențele, și s.a. găsit varianta cea mai bună. Acum, cibernetica intră în atelierele uzinelor, punînd stăpînire pe mașinile-unelte și pe liniile automate.

În condițiile tehnicii moderne ultraprecise nu se mai admite fabricarea pieselor „din ochi”. Amintiți-vă cum se strunjesec piesele la freză. Muncitorul își pierde cea mai mare parte din timp nu cu prelucrarea propriuzisă a piesei, ci cu calcule și măsurători. Mult mai productivă este munca la mașinile-unelte semiautomate cu dispozitiv de copiat. Aici nu mai sînt necesare măsurătorile. Tija de copiat alunecă pe suprafața metalică a șablonului de copiat și mașina-unealtă lucrează fără întrerupere.

Ce se întîmplă însă cînd trebuie schimbat tipul piesei? Mașina e oprită și se fixează un nou șablon de copiat. Acesta trebuie să aibă un profil corespunzător noii piese și de aceea, fabricarea lui, cere mult timp.

De curînd, în atelierele uzinelor sovietice au început să apară mașinile-unelte noi — cu program. Acestea lucrează independent, fără nici un fel de șablon de copiat, căci sînt comandate de o mașină de calculat.

Pe o hîrtie sau bandă de magnetofon perforată se înscriu, cu ajutorul unui cod special, o serie de numere. Acestea indică dimensiunile piesei conform planului. Banda e introdusă în dispozitivul cifric de comandă, după care mașina-unealtă poate fi pornită.

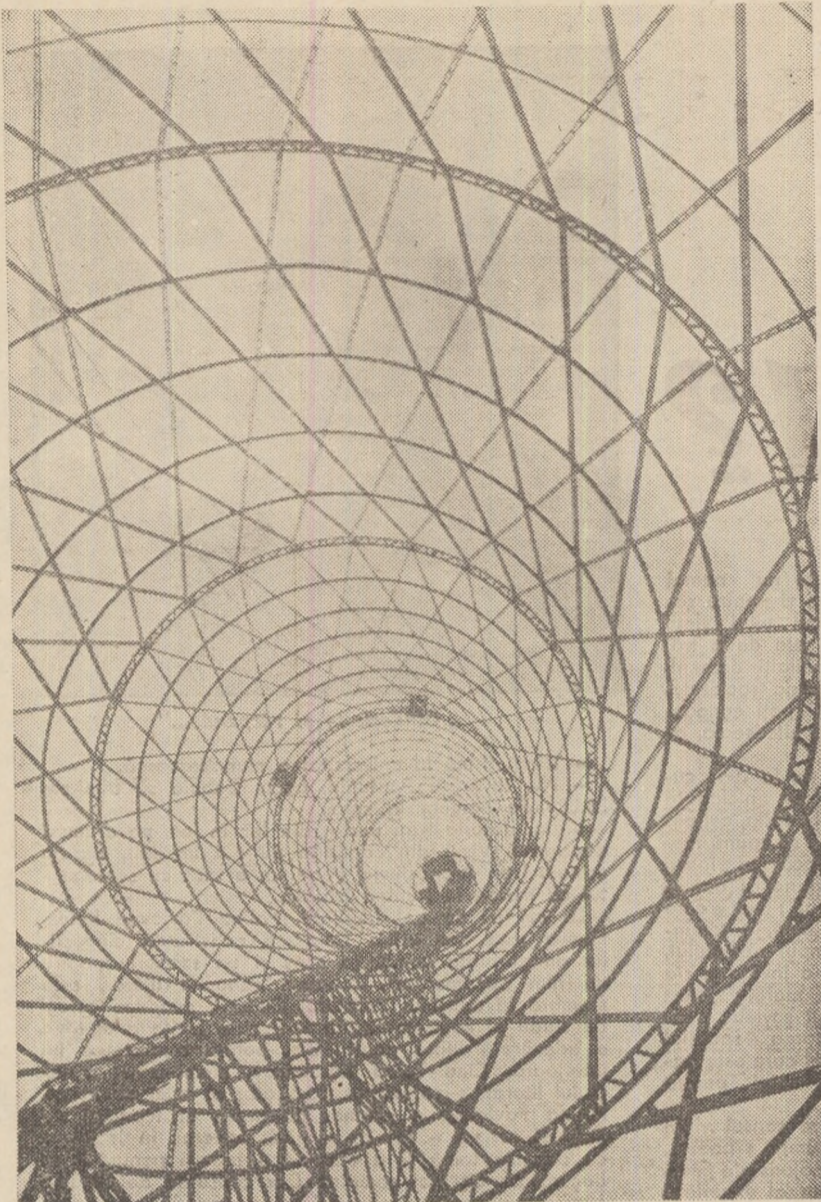
Freza se rotește neconținut. Impulsorii speciali măsoară permanent piesele și comunică rezultatele unui dispozitiv de calculat. Comparînd rezultatele măsurătorilor cu dimensiunile necesare, dispozitivul de calculat elaborează comenzi pe care le trimite fără întrerupere frezelor.

Primele experiențe cu mașinile-unelte cu program au arătat că piesele din aliaje moi sînt prelucrate de 20 de ori mai repede decît la mașinile-unelte obișnuite.

O condiție necesară a procesului de producție automat este continuitatea lui. Aceasta se dobîndește cu ajutorul mașinilor de calculat funcționînd după un program dinainte stabilit. Iată de ce mașinile cibernetice au început să fie folosite nu numai pentru comanda unor mașinile-unelte și agregate, ci și a unor benzi rulante și chiar a unor procese de producție.

Dezvoltarea continuă a economiei naționale, sporirea volumului producției au drept consecință inevitabilă înmulțirea dificultăților de conducere a acesteia. Crește volumul informațiilor economice, se complică tot mai mult planificarea economiei naționale. Aceste probleme nu mai pot fi rezolvate prin simpla mărire a personalului de conducere.

Pentru a planifica fără greșeli economia națională sovietică, care se dezvoltă în ritm rapid și cuprinde sute și mii de întreprinderi răspîndite pe un teritoriu de 22 milioane de km pătrați, nu mai sînt suficiente aritmeticele. Și aici se deschide cale liberă ciberneticii. Planificarea și conducerea economiei naționale se realizează în conformitate cu legile economice obiective care pot fi exprimate, într-o măsură mai mare sau mai mică, prin sisteme de ecuații. Folosirea pe scară largă a ciberneticii va contribui la descoperirea de noi rezerve și posibilități de sporire a productivității muncii sociale.



Antena Centrului de televiziune din Moscova.

## VALURILE OCEANULUI AERIAN

Traectoria sateliților artificiali ● Fluxul și refluxul atmosferei ● Meteorologia viitorului

Importanța Soarelui pentru viața planetei noastre este bine cunoscută. În fiecare secundă, Pămîntul primește de la Soare o cantitate de căldură egală cu 150.000 de miliarde de kilowați. Această uriașă cantitate de căldură a fost considerată multă vreme singurul fenomen cosmic care influențează viața terestră. În ultimul timp, însă, oamenii de știință au demonstrat că această părere este greșită. S-a dovedit că un rol de extremă importanță pentru dirijarea celor mai diverse procese de pe planeta noastră îl joacă diferențele radiației emise de Soare, radiații a căror intensitate variază în raport cu frecvența petelor solare.

Acum lucrurile sînt limpezi: petele solare, aceste gigantice cataclisme de la suprafața Soarelui, au repercusiuni directe și imediate asupra climatei Pămîntului și asupra altor fenomene terestre.

Se știe că activitatea eruptivă a Soarelui crește și scade după un ciclu de 11 ani. Această activitate se vadește prin petele de la suprafața astrului, care au deseori dimensiuni atît de mari încît întreg Pămîntul ar putea încăpea într-o pată solară de dimensiuni mijlocii. Numărul și dimensiunile acestora ating apogeul aproximativ la fiecare 11 ani, după care descresc pînă la dispariția aproape totală.

Pornind de la cercetarea acestor fenomene, în Uniunea Sovietică a apărut recent o nouă știință cu perspective excepționale de vaste — heliofizica — fruct al îmbinării de-a dreptuși senzaționale dintre meteorologia terestră și heliofizica cerească. S-a constatat că în ultimii ani catastrofele meteorologice s-au ținut lanț (cutremure, taifune, cicloane etc.). Reprezentantii noii științe sînt convinși că aceste fenomene nu sînt deloc întîmplătoare; planeta noastră, spun ei, „respiră” în ritmul ciclului de 11 ani, așa cum „respiră” și Soarele.

Savantă sovietică L. Rakipova a stabilit că în anul de activitate solară maximă, circulația maselor de aer se intensifică, curentele cicloanelor și anticicloanelor sporește iar în anumite regiuni determinate se dezlănțuie furtuni năpraznice.

În curînd, heliofizica va oferi specialiștilor mijloacele necesare

prevederii timpului pentru perioade de timp foarte lungi. Savanții au și pornit la lucru. Oamenii de știință sovietici M. Elgenson și N. Tiabin au stabilit o prognoză a oscilațiilor nivelului Mării Caspice pe mulți ani înainte și au căutat să analizeze și să prevadă pe o perioadă îndelungată schimbarea condițiilor atmosferice în regiunile ghețurilor din Antarctica. Nu încapе îndoielă că, foarte curînd, meteorologia și climatologia vor cunoaște mai bine legătura din're fenomenele din atmosfera terestră și „respirația electrică” a Soarelui și poate că în locul „timpului probabil” vor apare buletine certe.

În ultimul timp, oamenii de știință au mai făcut în aceeași ordine de idei și o altă descoperire interesantă. Au stabilit anume că grosimea atmosferei nu este constantă, că nivelul oceanului aerian, pe fundul căruia ne ducem traul, se modifică neconținut. Acest lucru a fost stabilit cu ajutorul sateliților artificiali sovietici.

Cînd primii sputnici au pătruns în Cosmos, savanții care urmăreau evoluția lor au observat că, din cînd în cînd, sateliții artificiali săltau, de parcă ar fi circulat pe un drum desfundat. Însemnînd pe o hartă traectoria sateliților, ei au observat că aceasta nu este dreaptă, ci sinusoidală.

Oamenii de știință au confruntat salturile inexplicabile ale sateliților artificiali cu activitatea Soarelui. Și au constatat că există o corelație strînsă între aceste două fenomene. Salturile sateliților se produceau după „exploziile” din Soare. Curînd savanții au găsit și explicația. S-a dovedit că atmosfera planetei noastre nu este stabilă, liniștită. Densitatea atmosferei se schimbă neîncetat și oceanul aerian parcă ar pulsa. A fost descoperit un fenomen asemănător cu fluxul și refluxul mărilor. Modificarea densității aerului influențează zborul sateliților, imprimînd acestora salturile observate. Descoperirea fluxului și refluxului oceanului aerian a fost pentru oamenii de știință, una dintre cele mai mari surprize din ultimii ani.

## microscop

### Ghid automat

Poșta din Kirov a fost înzestrată cu un ghid automat. Ghidul poate răspunde la 20 de întrebări, ca de pildă: cum se expediază actele și documentele de valoare, cum se modifică destinația unei corespondențe, unde se plătește taxa pentru aparatul de radio sau televizor în cazul cînd posesorul își schimbă adresa etc.

### Mînă fără mineri

La mina al cărei proiect a fost propus recent de un grup de oameni de știință din Moscova nu se va extrage cărbune ci un fel de gaz destinat centralelor termoelectrice. Combinate automate, comandate de la un punct de dispeceri, vor înlocui munca minerilor. Motoare speciale cu reacție vor „măcina” mărunți cărbunele transformîndu-l într-un amestec de gaz. Conducte în care vor circula curenți puternici de aer comprimat vor transporta atît cărbunele în interiorul minii, cît și amestecul de gaz la centralele electrice.

### Combina minune

Este rodul a patru ani de muncă intensă. Constructorul ei, Boris Andreevici Horkov, maistru la uzina „Muzradto” din Moscova a montat în acest aparat un televizor cu 12 canale, un aparat de radio, un magnetofon, un pick-up și un ceasornic. Combina poate fi dirijată de la distanță. Ea înregistrează muzică și o reproduce pe loc. Un releu automat fierbe pe un reșou electric ceaiul sau cafeaua, trezește din somn pe cei din casă, deschide aparatul de radio, iar atunci cînd stăpînul este plecat înregistrează pe bandă concerte sau emisiuni sportive.



# Filmul

## O tânără speranță: Ia Savvina

Acum doi ani, pe scena teatrului studentesc al Universității Lomonosov din Moscova se reprezenta un spectacol de mare succes: „O astfel de iubire” a scriitorului ceh P. Kogout. Referindu-se la jocul tinerilor interpreți ai piesei, cronicarul revistei „Teatr” scria: „Personajul Lidei Matisova este pe drept

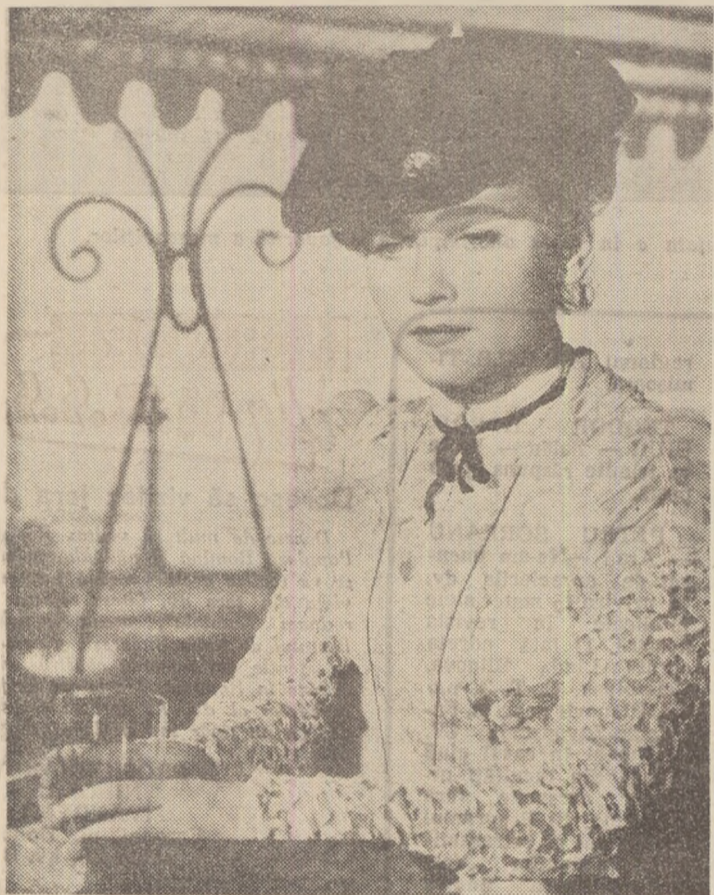
tărit să se dedice gazetăriei. Nu după multă vreme avea să cunoască însă din nou tentația artei. Regizorul Iosif Heifiț se pregătea să turneze la „Lenfilm” „Doamna cu cățelul” după nuvela lui Cehov. Rolul lui Gurov fusese atribuit actorului Alexei Batalov iar pentru interpreta principală, Anna

turnare și urmate deseori de insomnii și chinuitoare căutări pentru definirea cât mai completă a trăsăturilor Annei. Ia Savvina a dăruit primului său personaj cinematografic toată frumusețea spirituală cu care l-a înzestrat autorul. Puritatea Annei, setea ei de fericire strivită de viața meschină pe care era condamnată s-o trăiască în casa servilului funcționar țarist von Dideritz, deznădejdea, dragostea ei pentru Gurov, au găsit o emoționantă expresie în jocul Savvinei. La recentul Festival internațional al filmului de la Cannes, „Doamna cu cățelul” a fost distins, alături de „Balada soldatului”, „Pentru înaltul umanism și calitatea excepțională”, la Savvina a făcut parte din delegația cineaștilor sovietici prezentă la acest festival. Presa franceză și străină a vorbit în repetate rânduri despre „Doamna cu cățelul”, relevând de fiecare dată talentul tinere actrițe.

Foarte curînd, la a fost solicitată să turneze într-un nou film. Este vorba despre transpunerea cinematografică a nuvelei „Smerita” de Dostoievski. În acest film Savvina deține principalul rol feminin, rolul „smeritei”, o fată inteligentă și mindră, care dă dovadă de multă noblețe sufletească. Și de astădată la are ocazia să lucreze cu cineaștii de la „Lenfilm” și îl are ca partener pe Andrei Popov, (interpretul cămătarului). Filmul este regizat de cunoscutul actor de teatru A. Borisov, artist al poporului al U.R.S.S., care se află la prima sa creație regizorală în cinematografie.

În momentul de față, la este cu totul absorbită de noul rol. Ce se va întâmpla după terminarea filmului? Se va dedica artei cinematografice sau se va întoarce la gazetărie? E o întrebare care i-a fost pusă recent de un corespondent de presă. Savvina a răspuns că e hotărâtă să nu renunțe la meseria ei deși cinematografia o pasionează în tot mai mare măsură.

M. C.



Ia Savvina în „Doamna cu cățelul”.

cuvînt cea mai mare reușită a spectacolului. Jocul impresionant, sincer, al lui Savvina, în interpreta Lidei, este o revelație”. Așa a început drumul artistic al lui Savvina, studentă la facultatea de jiaristică a Universității Lomonosov. Dar anii studenției au trecut și ea a ho-

Sergheevna, mai mulți cineaștii au desemnat candidatura Savvinei. De dragul acestui delicat personaj cehovian, ea a părăsit biroul redacției moscovite unde lucra și a plecat la Leninigrad pentru primele probe. Au urmat luni de muncă încordată, dominate de lungile ore de

Pe un platou al „Mosfilmului” a fost dat primul tur de manivelă al peliculei în două serii „Bătălie în marș” după romanul Galinei Nikolaeva. Filmul este realizat de regizorul Z. Agranenko. Din distribuție fac parte Alexandr Hvilia (Bahirev), Inna Makarova (Katia), Natalia Fateeva (Tina Karamiș), Svetlana Agheeva, Anna Moskvinina, Mihail Zimin, Vladimir Treșcialov ș. a.

La Cairo s-a încheiat zilele acesteia „Săptămîna filmului sovietic”. Cu acest prilej au fost prezentate filmele „Prietenii credincioși”, „Balada soldatului”, „O dimineață mohorâtă” și un număr de documentare. Zeci de mii de locuitori din capitala Republicii Arabe Unite au vizionat filmele sovietice prezentate la marile cinematografe „Opera”.

De curînd, în sălile Palatului artelor din Leninigrad s-a deschis o expoziție închinată memoriei pictorului scenograf sovietic I. Mahlits care a creat decorurile a pes-

te 100 de filme. Printre acestea cităm: „Ceapaev”, „Frumoasa adormită”, „Cenușăreasa” ș.a.

Cea mai recentă producție a studiourilor din Leninigrad se intitulă „Pe pod, trecerea oprită!” și este o adaptare pentru ecran a piesei „Moartea unui comis voia-

film, Bondarciuk a arătat că personajul tanchistului sovietic îi este foarte apropiat. Povestea acestui personaj revînie episoade reale din viața sergentului sovietic Fiodor Poetan, fost prizonier de război, evadat dintr-un lagăr hitlerist și înrolat apoi în rândurile mișcării italiene de rezistență. În amintirea sa,

## Reflector

Jor” a scriitorului american Arthur Miller. Filmul a preluat distribuția spectacolului prezentat pe scena Teatrului de dramă „Pușkin” și are ca interpret principal pe Iuri Toluboev.

Intr-un interviu recent, actorul Serghei Bondarciuk a vorbit despre participarea sa la turnarea filmului italian „Era noaptea la Roma” în regia lui Roberto Rosellini. Referindu-se la rolul pe care-l interpretează în acest

Bondarciuk a cerut lui Sergio Amidei, autorul scenariului, ca eroul să se numească Fiodor.

Filmul pentru cinemascop „E din nou dimineața” oglindește curajul, hotărîrea unui medic mutilat într-un accident, care găsește puterea de a se întoarce la viață, de a fi util oamenilor. În acest film regizat de Grigori Kazanski, apar actorii B. Samoilov și Kiunna Ignatova (eroina filmului „Povesea tinerilor căsătoriți”).

## Reîntîlnire cu personajele din basme

Cinematografia oferă posibilități inepuizabile pentru montarea celor mai fantastice povestiri și basme. Arta trucajelor utilizate pe platourile de filmare, poate transpune pe planul realului cele mai îndrăznețe creații ale imaginației, aducînd aievea în fața noastră zborul mirific al covorului fermecat, fastul somptuoaselor palate submarine, imaginea Păsării de Foc sau chipuri de zmei, zine, vrăjitoare și alte flințe nepămîntene din lumea poveștilor populare. Cinematografia sovietică și-a creat în acest domeniu o tradiție interesantă. E de ajuns să ne amintim de câteva din succesele acestui gen ca „Floarea de piatră”, „Sadko”, „Balada voinicului” ș.a.

Recent la „Mosfilm” s-a încheiat turnarea unui nou basm, intitulat „Povestea unui bătrîn soldat rus”.

...Un soldat cu fața arsă de soare pășeste solemn printr-o pădure, lovind tacticos într-o tobă și fredonînd. Uniforma cu nasturi aurii răsare iclucol, printre trunchiurile subțiri și argintii ale mestecenilor. Deodată soldatul se oprește surprins. În fața lui se află niște pui de urs care îl roagă să-l scape pe bunicul lor căzut într-o căpcană.

În drum, soldatul se întovărășește cu un băiețuș, Ivan, pe care îl ajută să-și regăsească mama răpită de împăratul apelor și sortită să doarmă veșnic în adîncul unui golf.

Deși o mare parte a acțiunii se petrece în împărăția mișcătoare și halucinantă a apelor, basmul este străbătut de un puternic suflu realist. Soldatul care are tot timpul de-a face cu lumea și personajele fabuloase ale basmului, rămîne o făptură pămînteană, un țaran rus, înțelept și curajos gata în orice clipă să vină în ajutorul celor slabi și oropsiți.

În rolul soldatului joacă Mihail Kuznețov, (interpretul comisarului din „O întîmplare extraordinară”). Ivan este întruchipat de elevul Viktor Pevalov iar Maria, mama lui, de actrița Ninel Mișkova.



Eroii noului film

## HEINZ THIEL: Impresii despre cineaștii sovietici

Turnarea primei coproducții sovieto-germane „Cinci zile-cinci nopți” se apropie de sfîrșit. După cum am mai avut prilejul să-i informăm pe cititorii noștri filmul evocă împrejurările în care, cu câteva luni înainte de zdrobirea definitivă a hitlerismului, un grup de ostași sovietici, înfruntînd primejdia bombardamentelor, a salvat comorile de artă din galeriile de la Dresda.

O mare parte a episodului au fost turnate în Republica Democrată Germană, la Dres-

da, și pe platourile studiourilor „Deja” din Babelsberg. Filmul este realizat de regizorul sovietic Lev Arnstam și de regizorul german Heinz Thiel. Într-un număr recent al ziarului „Berliner Zeitung”, regizorul Heinz Thiel și-a împărtășit, în cadrul unui interviu, impresiile despre conlucrarea cu cineaștii sovietici.

„Una din cele mai interesante experiențe pe care mi-a relevat-o participarea mea la această coproducție — a declarat H. Thiel — a fost unitatea, coeziunea colectivelor sovietice de cineaști. În pavilioanele studiourilor moscovite am înțeles pentru prima oară ce forță productivă, creatoare, poate însemna un astfel de colectiv. Am aflat cu surprindere că anumiți regizori, operatori, pictori scenografi, maeștri de sunet și de montaj lucrează de mulți ani împreună. Faptul acesta creează o atmosferă extrem de prielnică pentru turnarea unui nou film. Orice problemă este mai întii discutată în comun, fiecare dintre membrii colectivului avînd o privire de ansamblu asupra viitoareii producții cinematografice”.

Larga dezbateră a noilor producții sovietice și străine, organizată alături în incinta studiourilor cit și la Casa cinematografeii din Moscova, a produs de asemenea o profundă impresie asupra regizorului german. Vorbînd despre locul pe care îl ocupă în viața cinematografică sovietică activitatea Casei cinematografeii din Moscova, Heinz Thiel a subliniat rolul educativ al conferințelor de specialitate ținute aici, al întîlnirilor cu creatorii de filme sovietici și străini, al consfătuirilor și discuțiilor care se prelungesc adesea pînă noaptea, tîrziu.



**GALAȚI**

**O seară literară model**

Comisia A.R.L.U.S. de pe lângă Administrația fluvială a Dunării de Jos a organizat recent o seară literară model închinată prieteniei romîno-sovietice.

Tema acestei manifestări a fost oglindirea în literatură a noii etape de dezvoltare a societății sovietice, etapa construirii desfășurate a comunismului.

Printre lucrările literare prezentate cu acest prilej se numără romanele „Bătălie în marș” de Galina Nikolaeva, „Frații Eršov” de V. Kocetov, „Poveste despre lupul cel sur” de E. Permiak, „Continuarea legendei” de A. Kuznețov și „Pășesc în viață” de N. Demetiev.

Cu un deosebit interes a fost urmărită prezentarea romanului „Bătălie în marș”, romanul bătăliei entuziaste a oamenilor sovietici pentru comunism. Prezentarea s-a încheiat cu lectura unui pasaj din roman.

Asistența, printre care se aflau și numeroși responsabili culturali din întreprinderile și instituțiile din oraș, l-a aplaudat îndelung pe vorbitori, exprimîndu-și dorința ca asemenea instructive manifestări să fie organizate și pe viitor.

A. ROMAN

**„și un concurs „Cine știe cîștigă”**

În ziua de 30 august, la Galați a avut loc un concurs „Cine știe cîștigă”, pe tema: „Filme romînești și sovietice prezentate în 1960 pe ecranele cinematografulor din Galați”, organizat de Consiliul regional A.R.L.U.S. și întreprinderea regională de cinematografie.

Concursul, la care au participat peste 1.500 de spectatori, s-a bucurat de un mare succes.

După împărțirea premiilor convenite cîștigătorilor a avut loc o scurtă prezentare a filmului sovietic „Foma Gordeev”, care a rulat în completarea programului.

M. NEGREANU

**ORADEA**

**Un program bogat, variat**

Aflat în întrecere cu Casele prieteniei din orașele Stalin, Timișoara, și Craiova, colectivul Casei prieteniei din Oradea se străduiește să alcătuiască programe care să cuprindă manifestări cât mai bogate și variate, care să atragă categorii de oameni ai muncii cu preocupări din cele mai felurite.

Pentru perioada 1-10 septembrie, de pildă, programul prevede o audiere muzicală, o serie de conferințe între care „Literatură științifică fantastică sovietică, imagine a viitorului omenirii”, „Date noi pri-

vitoare la originea omului” și „Contribuția medicinei sovietice în tratamentul bolii hipertensive”, o cronică a evenimentelor internaționale și un program de cîntece romînești și sovietice prezentat de corul și soliștii vocali ai Casei prieteniei.

Alături de aceste manifestări, pe ecranul Casei prieteniei din Oradea au rulat filmele artistice sovietice „S.O.S. în Cosmos”, „Botagoz” și „În împlinirea fericirii”, iar pentru copii un program de filme de desene animate romînești și sovietice. Numai în luna august, la cele 35 de manifestări culturale-artistice organizate de Casa prieteniei romîno-sovietice din Oradea au participat peste 7.700 de oameni ai muncii.

I. LENGHEL

**HUNEDOARA**

**Manifestări literare**

În raionul Petroșani, regiunea Hunedoara, Consiliul raional A.R.L.U.S. a organizat la minele Aninoasa, Lonea și la Teatrul de Stat din Petroșani expuneri pe tema „Literatură științifico-fantastică sovietică, imagine a viitorului omenirii”. La aceste expuneri a participat un mare număr de muncitori.

În orașul Deva, capitala regiunii, a avut loc recent o interesantă manifestare intitulată „Eroi ai construcției desfășurate a comunismului oglindiți în literatură”, la care și-au dat concursul membri ai cenaclului literar „Ioan Slavici” din localitate.



Inghetata e în toate anotimpurile o favorită a moscoviților.

**PETRU VARGA** — Mediaș — 1) Vă puteți alege adresa dorită în cadrul rubricii noastre „Scrisori din U.R.S.S.” Puteți corespunde direct, de preferință în limba rusă, avînd grijă ca adresa de pe plic să fie scrisă atât în rusește cît și în romînește. 2) Este vorba despre actrița Tatiana Samoilova. După „Zboară cororii”, actrița a jucat în filmul „Scrisoare neprețuită” iar acum filmează într-o coproducție sovieto-franceză intitulată „Leon Garros își caută prietenul”. 3) Este filmul pentru ecran lat „Fata căpitanului” după Pușkin. 4) Primul număr al revistei noastre a apărut în toamna anului 1944. La celelalte întrebări vă vom răspunde într-unul din numerele viitoare.

**NICOLAE DUMITRU** — Dej — Citiți răspun-

sul dat mai sus cititorului Petru Varga. Puteți aborda orice subiect care vă interesează: literatură, filatelie, filme etc.

regional A.R.L.U.S.-Timișoara.

**TEODOR HOROPCIUK** — Zalău — Vi se va trimite răspuns prin poștă.

**POȘTA REDACȚIEI**

**EUGEN BEȘILEU** — Timișoara — 1) Puteți trimite scrisoarea. Pentru o scrisoare simplă e necesar un timbru poștal în valoare de 1,60 lei. 2) O.N.T.-ul organizează excursii pe traseele: Kiev — Moscova, Kiev — Moscova — Leningrad. Pentru informații în legătură cu Trenurile Priete și adresați-vă Consiliului

**PETRU SOREANU** — Arad — Ne-am bucurat de aprecierile dv. cu privire la materialele publicate în revista noastră. 1) Iată adresa cerută: Liudq Blnova, Celiabinsk, C. T. 3. p/o 16, Planovit pos., ul. Fabricino-Zavodskaja 57. 2) Numai în cazul cînd la ună din încălțări urmează cursurile fără frecvență. 3) Programul săptămînal al programului emisiunilor „Vorbește Moscova” pentru ascultătorii din R. P. R. este următorul: iunea, la orele 16,30, pe programul II; duminica, la orele 16, pe programul II, iar în restul zilelor, la orele 16,15 pe programul I.

**SCRISORI din U.R.S.S.**

**Doresc să vizitez țara dv.**

Doresc de mult să vizitez Republica Populară Romînă și nădăduiesc că mă se va realiza acest vis. Mă interesează viața din țara dv. Citesc revista „Narodnaia Rumînia”, ascult emisiunile Postului de radio București și urmăresc cu atenție desfășurarea construcției socialiste în România. Mă bucur de fiecare succes al dv. Aș dori să corespundez cu un tînăr sau o tînără din țara dv.

**PROSKURIAKOV NIKOLAI IVANOVICI** Voronej, ul. Donbas-skala 20, kv. 8

**Sînt un filatelist pasionat**

Sînt un filatelist pasionat. Colectionez mărci poștale din țările socialiste, ca și din unele țări capitaliste. Aș dori foarte mult să fac schimb cu filателиști din România.

**LENARI KUTUZOV** Svetlii, Kaliningrad-skala obl., ul. Șkolnii Skver 5, kv. 4

**Mă interesează viața studenților romîni**

Sînt student la Institutul pedagogic din Ulianovsk și aș dori să aflu cît mai multe lucruri despre viața studenților din România.

**GHENNADI GRUZIN** Ulianovsk, ul. Vodnikov 8, kv. 4

**Doresc să-mi fac prieteni în România**

Doresc foarte mult să am prieteni în țara dv, de aceea aș vrea să corespundez cu un tînăr.

**VLADIMIR PANOV**, Altaiski krai, Șelabolihiński raion, N-Obințevskii selskii sovet, pos. Malinovka

**Elevi, să corespundăm!**

Aș vrea să port corespondență cu o elevă din cl. 9-a sau a 10-a.

**ROBERT ATANESIAN** Baku, Narimanovski raion, poșta 29, pos. 205, korpus 3, kv. 12

**Sînt operator cinematografic**

Am 24 de ani și sînt operator cinematografic. Aș dori să corespundez cu un coleg din România spre a face schimb de experiență.

**GHENNADI ABRAMKIN** Kuibișev-26, kvartal 2, dom 19, kv. 2



**Spre sfîrșitul Olimpiadei**

„Uniunea Sovietică a început strîngerea recoltei de medalii” — așa a caracterizat presa din Roma evenimentele olimpice din ultimele zile. Într-adevăr, sportivii sovietici s-au arătat la înălțimea faimii de cîștigători ai ultimelor două Olimpiade și în fiecare zi a întrecerilor au cîștigat cu autoritate medalii de aur, de argint sau de bronz.

Pe stadionul „Centomilla” unde sînt în plină desfășurare concursurile de atletism, pe apele lacului Albano, pe terenurile de fotbal din Roma și Neapoli, la „Palazetto dello Sport”, pe străzile întortocheate ale Romei, de-a lungul cărora s-a desfășurat cursa ciclistă de fond, pretutindeni sportivii sovietici au fost prezenți, mereu în primele locuri.

Alături de sportivii cunoscuți ca Elvira Ozolina, care a cîștigat cu ușurință medalia de aur la aruncarea sulitei (55,98 m.) de Irina Press — campioană olimpică la 80 m. garduri și sora ei Tamara, campioană la aruncarea greutății, — au concurat și „nume noi” care însă, din clipa urcării pe podiumul învingătorilor, — au devenit glorie ale Olimpiadei. Așa s-a întâmplat cînd „micuța” Vera Krepkina a des-

chis seria victoriilor sovietice, în prima zi a întrecerilor atletice, cu o splendidă săritură în lungime (6,37 m.) cu care a stabilit și un nou record olimpic. Victoria aceasta a fost cu atât mai prețioasă, cu cît ea a fost obținută la cîteva clipe după ce stadionul aplaudase săritura foarte bună a polonezei Krzesinska, care părea sigur învingătoare. Așa s-a întâmplat și cînd tînărul ciclist Victor Kapitonov a spulberat toate pronosticurile experților cîștigînd, după o cursă impresionantă, alergarea individuală de fond (175 km. în 12 ture), înaintea italianului Trape, considerat învingător sigur.

Succesul lui Kapitonov s-a răsfrînt, într-un chip neașteptat, asupra corespondentului ziarului „Sovetski sport”, Piskarev, el însuși un fost ciclist. La începutul cursei Piskarev stătea, modest, într-un colț al tribunei de unde nu avea o vizibilitate prea bună. Spre sfîrșitul cursei, cînd victoria lui Kapitonov devenise indiscutabilă, el s-a văzut înconjurat de o gloată de colegi, ziarîști din diferite țări, mutat în centrul tribunei, pe locul cel mai bun și asaltat cu întrebări despre „prodigiosul” Kapitonov...

O mare victorie au dobîndit sportivii sovietici la săritura în înălțime. La această probă, favorit incontestabil părea americanul John Thomas, deținătorul recordului mondial (2,23 m). Dar și de data aceasta, ca și la multe alte întreceri din cadrul Olimpiadei, s-a dovedit că nu excepțiile contează, ci constanța rezultatorilor. John Thomas n-a putut sări decît 2,14 m. și s-a clasat pe locul III, fiind înțrecut de atleții sovietici R. Șavlakadze (2,16 m. din prima încercare) și V. Brumel (2,16 m. din a doua încercare). Aceleași lucru s-a întimplat și la aruncarea ciocanului, unde atletul american H. Connolly, recordman mondial cu o aruncare de peste 70 m., nici măcar n-a conțat în lupta pentru primele locuri. Medalia de aur a revenit sovieticului Vasili Rudenkov care în toate cele șase aruncări ale sale a demonstrat o constantă remarcabilă, stabilind și un nou record olimpic (67,10 m).

N-am amintit în această cronică decît cîteva dintre marile performanțe ale sportivilor sovietici la Olimpiadă, cele care au impresionat mai mult prin valoarea lor. Alături de ele însă, pot figura cu cînte succesele canotorilor (care l-au determinat pe cronicarul ziarului italian „Tempo” să scrie: „N-a fost nimic de făcut contra rușilor”), ale boxerilor, baschetbaliștilor, scrimierilor sau luptătorilor. Toate aceste succese au avut ca rezultat faptul că în clasamentul neoficial pe națiuni al Olimpiadei, Uniunea Sovietică s-a aflat tot timpul pe primul loc.

P. Voinescu



Premieră la Cinematografele „Republica” și „Lumina”

## „ESALONUL DE AUR”

O producție a studioului „M. Gorki”



Scenariul : FRAȚII TUR  
Imaginea : M. BOGATKOVA  
Muzica : KARA KARAIEV

cu

V. SUȘKIN, E. DOBRONRAVOVA, G. LEIPINS, P. USOVNICENKO,  
S. KRILOV, V. BELEAIEVA, A. TRUSOV, SUI SIAO-CIJUN, I. PEHURA,  
V. KOLTOV, M. ZIMIN

PREMIERA la cinematograful „I. C. FRIMU”

o producție a studiourilor bulgare

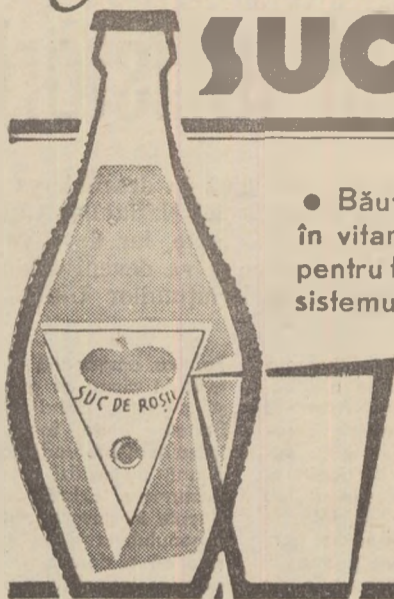
## PRIMA LECȚIE



Scenariul :  
VALERI PETROV  
Regia : RANGHEL  
VILCEANOV  
Imaginea :  
DIMO KOLAROV  
Muzica :  
SIMEON PIRONKOV

Distribuția :  
KORNELIA BOJANOVA,  
GHEORGHI NAUMOV,  
GH. GHEORGHI-EV,  
GHEORGHI KOLOLANCEV,  
KONSTANTIN KOTEV,  
MARGARITA ZARKOVA.

## Consumați SUC de ROSII



• Băutură naturală, gustoasă, bogată în vitamina A și C • Foarte indicată pentru funcționarea normală a digestiei, sistemului nervos, etc. • Combate: astenia, anemia etc.

Se recomandă atât pentru adulți cât și pentru copii de toate vârstele.

Cereți această băutură la toate magazinele și chioșcurile alimentare.

PREMIERA la cinematograful „I. C. FRIMU”

o producție a studiourilor bulgare

## PRIMA LECȚIE



Scenariul :  
VALERI PETROV  
Regia : RANGHEL  
VILCEANOV  
Imaginea :  
DIMO KOLAROV  
Muzica :  
SIMEON PIRONKOV

Distribuția :  
KORNELIA BOJANOVA,  
GHEORGHI NAUMOV,  
GH. GHEORGHI-EV,  
GHEORGHI KOLOLANCEV,  
KONSTANTIN KOTEV,  
MARGARITA ZARKOVA.

## COOPERATIVA „MUNCITOAREA”

TOPOLOVENI  
Regiunea Pitești  
Telefon 119

Primește comenzi și  
livrează prompt pentru  
me naționale pentru  
bărbați și femei, cu mo-  
tive specifice oricărei  
regiuni din țară.

Vinde imediat  
din stoc:

— marame, fulare și e-  
șarfe din borangic  
— fețe de masă și cu-  
verturi din lână, cu mo-  
tive naționale.

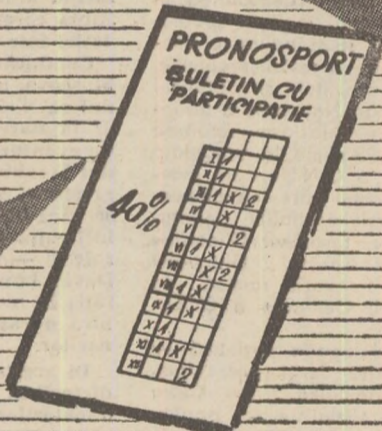


participați

## PRONO SPORT

BULETINELE  
CU PARTICIPATIE

PREMII MARI -  
TAXĂ REDUSĂ



IN ORICE ANOTIMP, DIN ALIMENTAȚIA DV.  
NU TREBUIE SĂ LIPSEASCĂ

produsele lactate dietetice:

Brânza proaspătă de vaci,  
lapte acidofil,  
chefir, iaurt

PREPARATE DIN LAPTE PASTEURIZAT  
GUSTOASE, HRĂNITOARE, UȘOR ASIMILABILE,  
IEFTINE

PRODUSELE LACTATE DIETETICE, AMBALATE IGIENIC,  
SE GĂSESC DE VINZARE, ZILNIC PROASPETE,  
IN MAGAZINELE ALIMENTARE  
ALE COMERȚULUI DE STAT

CEREȚI

incălțăminte  
durabilă și elegantă

## „PALTINIȘ”

și  
articolele  
de  
marochinărie  
produse  
ale  
Intreprinderii



13 DECEMBRIE SIBIU

Veac nou

pag. 11



Problema dezarmării în fața  
celui mai înalt for internațional

# Un eveniment în istoria O.N.U.

Nu mai sînt decît puține zile pînă la deschiderea celei de a 15-a sesiuni a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite. Această sesiune se anunță ca una din cele mai importante, iar dacă va adopta hotărîrile pozitive așteptate de întreaga omenire va deveni desigur cea mai importantă de la înființarea Organizației Națiunilor Unite.

Insemnătatea ei rezidă în faptul că este chemată să se pronunțe în problema fundamentală a situației internaționale: problema dezarmării. Acordînd acestei probleme o maximă însemnătate, țările socialiste au anunțat că vor fi reprezentate la sesiunea O.N.U. de personalități investite de popoarele lor cu cele mai mari imputerniciri, putînd lua hotărîri de seamă, îndrăznețe, menite să înlăture neliniștea popoarelor față de acumularea tot mai sinistră de uriașe cantități de armament și implicit față de uriașă povară pe care o constituie pe umerii popoarelor cursa înarmărilor.

Orice om cu bun simț își dă seama că trebuie făcut totul pentru a împiedica ca lucrurile să fie împinse mai departe spre război. Omenirea a ajuns în situația pe care Lenin a prevăzut-o cu mult timp înainte. Tehnica modernă, spunea marele conducător, contribuie tot mai mult la caracterul distrugător al războiului. Va veni o vreme cînd războiul va deveni atît de distrugător încît în general el va deveni imposibil.

Amintînd această previziune leninistă, tovarășul Gheorghiu-Dej a subliniat că: „Faptul că superioritatea în domeniul armelor celor mai moderne nu este de partea agresiunii constituie un factor important de preîntîmpinare a războiului”.

Uniunea Sovietică, toate țările socialiste, sînt convinse de superioritatea socialismului în toate domeniile, deci și pe tărîm militar. Dar socialismul este străin de orice tendințe de cuceriri militare. Recent, în Occident a apărut o carte a înveteratului anticomunist Schlamm. El scrie: „Esența conflictului dintre comunism și Occident este atît de neversimilă încît nimeni nu cuteză să menționeze acest fapt, — el constă în faptul că comunismul prosperă pe solul păcii, dorește pacea, triumfă în condițiile păcii”. Se vede dar că Schlamm a înțeles bine în ce constă forța comunismului, forța tuturor țărilor socialiste. Dar superioritatea socialismului va fi dovedită cu prisosință nu printr-un război nuclear distrugător ci prin producția de bunuri materiale și spirituale, prin dezvoltarea continuă a artei și științei. Ideile nu pot fi impuse pe calea armelor, după cum nici nu pot fi împiedicate să ajungă la mintea și inima popoarelor cu ajutorul armelor, oricît de pustitoare ar fi acestea. Cîți apologeti ai anticomunismului nu s-au făcut de ris și au dispărut în neantul vremii după ce au încercat să se opună — evident fără succes — ideilor progresului!

În actualele condiții internaționale, sarcina dezarmării generale și totale a devenit urgentă și foarte realistă. Ceea ce face de altfel ca nici un om politic, oricît de reacționar ar fi, să nu mai aibă curajul să se întîrșeze opiniei publice și să declare fătîș: sînt împotriva dezarmării. De cînd conducătorul guvernului sovietic, tov. N. S. Hrușciov, a prezentat anul trecut Adunării Generale a O.N.U. programul dezarmării generale și totale, această idee a devenit, se poate spune, o forță materială care a cuprins masele.

De ce nu s-au putut face totuși pînă acum pași concreți în rezolvarea acestei probleme care interesează toate popoarele lumii? Se știe că țările socialiste au dovedit nu prin vorbe ci prin fapte dorința de a păși la dezarmare. Sînt cunoscute reducerile de efectiv ale forțelor armate ale Uniunii Sovietice și ale celorlalte țări membre ale Tratatului de la Varșovia, printre care și țara noastră. Aceste măsuri unilaterale n-au găsit, însă, înțelegerea cuvenită din partea puterilor occidentale. Dimpotrivă, îndărătul frazelor despre dorința lor de dezarmare ele continuă cursa înarmărilor. S.U.A. au astăzi un buget militar de 41,5 miliarde dolari, cel mai mare buget militar din timp de pace, cum a subliniat chiar presa americană. În același timp forțele agresive ale imperialismului fac totul spre a împinge înapoi lumea la vremurile cele mai rele ale „războiului rece”. Torpilarea conferinței la nivel înalt de către guvernul S.U.A., încercările de a dezlănțui, prin provocări, grave conflicte internaționale, sporirea efectivelor Bundeswehrului și înzestrarea lui cu arme de exterminare în masă, tratatul militar impus Japoniei în ciuda voinței poporului ei, intenția militaristilor americani de a relua experiențele cu arma nucleară — sînt tot atîtea dovezi care arată că imperialismul nu vor să renunțe la planurile lor funeste.

În mai multe rînduri puterile occidentale au renunțat chiar la propriile lor propuneri, imediat ce Uniunea Sovietică le-a acceptat. Popoarele lumii urmăresc, însă, atît politica țărilor socialiste în domeniul dezarmării cît și politica, tactica și eschivările puterilor occidentale. Se zice că apar în fața popoarelor ca vinovate pentru împiedicarea unui acord în problema dezarmării, puterile occidentale — la cererea diplomației americane — au convocat în grabă în luna august Comisia O.N.U. pentru dezarmare. În cursul discuțiilor din cadrul Comisiei s-a vădit din nou inconsistența poziției puterilor occidentale, în special datorită faptului că ele nu au adus nici un element nou care să arate dorința lor de a trece în sfîrșit la dezarmare.

Politica americană în acest domeniu a fost caracterizată chiar de presa occidentală prin: confuzie și ipocrizie. Candidatul democrat la președinția Statelor Unite, John Kennedy a declarat recent: „Cea mai profundă lacună în politica externă americană de astăzi este lipsa unui plan concret de dezarmare. Există, fără îndoială, multe glasuri influente în guvern, atît înăuntru cît și în afara Pentagonului, care nu doresc dezarmarea sau, declarînd că o doresc, nu cred realmente în realizarea ei”. Iar influentul ziar „New York Herald Tribune” a scris la rîndul lui: „Comportarea delegației americane în Comitetul celor zece pentru dezarmare n-a făcut decît să exprime vagi păreri platonice, evitînd orice soluții concrete în problema dezarmării”.

O seamă de apologeti ai cursei înarmărilor încearcă să pretindă că dificultățile de ordin economic care ar surveni în urma realizării programului de dezarmare ar putea fi catastrofale pentru unele țări și, în primul rînd, pentru Statele Unite. Dar imediat după cel de-al doilea război mondial cheltuielile militare ale S.U.A. au scăzut de la 88 miliarde de dolari în 1944 la 11 miliarde de dolari în 1947 și totuși faptul acesta n-a dus la nici o criză catastrofală. În schimb, un economist american a calculat că cheltuielile făcute de toate țările în timpul celui de-al doilea război mondial ar fi putut ridica nivelul fiecărui locuitor al globului de 50 de ori. După statisticile O.N.U., cheltuielile militare ale țărilor slab dezvoltate răpesc acestora între 35 și 55 la sută din venitul lor național.

Aceste cifre demonstrează netemelnicia propagandei militariste care pretinde că înarmarea ar fi o sursă de prosperitate și dovedesc că dezarmarea este posibilă și realizabilă. Popoarele se pronunță în favoarea aplicării măsurilor de dezarmare pentru că își dau seama că, alături de eliberarea de primejdia unui război atomic, acestea înseamnă posibilitatea de a construi milioane de locuințe, zeci de mii de școli, spitale, ridicarea neîncetată a nivelului de trai.

Singurul organism care poate aduce acum o contribuție hotărîtoare în rezolvarea problemei dezarmării este Adunarea Generală a O.N.U. Iată de ce pentru asigurarea unei dezbateri largi în această problemă crucială Uniunea Sovietică și celelalte țări socialiste au cerut ca problema dezarmării să fie adusă în fața Adunării Generale a O.N.U. la care participă toate țările. Numai în fața forului tuturor popoarelor lumii, în care dorințele și nevoia de pace a omenirii au un adînc răsunet, se poate pune cu toată acuitatea problema dezarmării generale și totale.

Împreună cu toate popoarele țărilor socialiste, poporul nostru se pronunță pentru dezbateră în cadrul O.N.U., la nivelul cel mai înalt, a problemei dezarmării și este hotărît să-și aducă o contribuție efectivă la rezolvarea acestei probleme. O dovadă a acestui fapt o constituie și faptul că recenta sesiune a Marii Adunări Naționale a adoptat în unanimitate și cu mare entuziasm hotărîrea ca în fruntea delegației R.P. Romîne la apropiata sesiune a Adunării Generale a O.N.U., care începe la 20 septembrie, să fie omul care întrușează în modul cel mai desăvîrșit aspirațiile poporului român, voința sa de pace, tovarășul Gheorghiu Gheorghiu-Dej. Vestea că tovarășul Gheorghiu Gheorghiu-Dej va conduce delegația romînă la apropiata sesiune a Adunării Generale a O.N.U. a stîrnit un puternic ecou.

Ulterior s-a anunțat că delegația sovietică va fi condusă de tovarășul Nikita Sergheevici Hrușciov și că tovarășii Novotny, Gomulka, Jivkov, Kadar și alți conducători ai țărilor socialiste vor participa de asemenea la sesiunea Adunării Generale a O.N.U. Faptul acesta a fost interpretat de comentatorii occidentali ca un nou indiciu al faptului că țările socialiste sînt hotărîte să facă tot ce le stă în putință pentru realizarea dezarmării, pentru promovarea păcii.

Politica de dezarmare se bucură de aprobare și sprijin în rîndul opiniei publice din toată lumea. Împrejurarea aceasta sporește șansele dezarmării generale și ale încetării experiențelor nucleare, le face tot mai reale. De aceea opinia publică internațională așteaptă cu viu interes apropiata sesiune a Adunării Generale a O.N.U. chemată să contribuie la rezolvarea problemei vitale a vremii noastre.

Z. Florea

N. Kurdiumov

# SĂPTĂMÎNA



— Totul sau nimic — afirmă statul major al Bundeswehrului.

— Nimic! — spun popoarele. N-o să rămînă nimic din voi, dacă o să încercați iar să mușcați!

Fotomontaj al agenției „Zentralbild”.

Corespondență din New York

## Derută în S.U.A.

Presa și posturile de radio și televiziune din S.U.A. comentează pe larg știrea că „primul ministru Hrușciov va participa la sesiunea Organizației Națiunilor Unite”. După interviul acordat acum cîva timp de conducătorul guvernului sovietic se părea că comentarii politici de aici sînt destul de pregătiți pentru vestea unei eventuale călătorii a lui N. S. Hrușciov la New York. Într-adevăr, comentarii au scris mult despre asta. Totuși, știrea venită de la Moscova a produs o impresie atît de uluitoare în cercurile americane de dreptă încît prima reacție nu poate fi altfel caracterizată decît ca o totală derută.

Casa Albă păstrează tăcere, Departamentul de Stat nu suflă o vorbă și numai purtătorii de cuvînt ai propagandei, făcînd aluzii la „persoane oficiale”, se grăbesc să elaboreze „linia corespunzătoare” de conduită pentru influențarea populației într-o nouă direcție.

Conducătorul guvernului sovietic nici n-a părăsit încă Moscova, dar ei au și început să aibă coșmare numai la gîndul că N. S. Hrușciov va vorbi probabil la O.N.U. — așa cum arată ziarele — nu numai despre dezarmare, ci va aminti și de aventura cu „U-2” și de multe altele. După cum se anunță din Washington, la primirea știrii de la Moscova, mulți congresmeni au luat parcă foc. „Să nu îngăduim liderului roșu să facă agitație în S.U.A.”! — sună strigăteleperate. „Ce influență va avea această vizită asupra campaniei electorale?” — se întrebă alții. Iar cunoscutul ziarist antisovietic David Lawrence de la „New York Herald Tribune”, cheamă fățiș la mobilizarea elementelor antisovietice pentru a organiza o exprimare „liberă” a stării de spirit a superreacționarilor.

În aceste condiții, ziarele se fac ecoul unor păreri contradictorii în legătură cu eventuala participare la sesiune a conducătorilor unor state. Referindu-se la surse oficiale, ziarul „New York Times”, de pildă, relevă că e „aproape sigur” că Eisenhower va vorbi pentru ultima oară la Organizația Națiunilor Unite înainte de expirarea imputernicirilor sale prezidențiale.

Apropiata sesiune a Adunării Generale — a declarat senatorul Mansfield — poate deveni cea mai importantă și interesantă sesiune de la înființarea O.N.U. La rîndul lui, kongresmanul Bentley a subliniat că faptul că N. S. Hrușciov va participa la sesiunea O.N.U. dovedește că „rușii acordă o uriașă însemnătate problemei dezarmării”. În clipa cînd Kennedy, candidatul la postul de președinte al S.U.A. din partea partidului democrat, a fost întrebă dacă e dispus să se întîlnească cu Hrușciov la New York, el a răspuns: „Dacă mă vor invita pe mine și pe vice-președinte, (e vorba de Nixon n.n.) voi fi bucuros să particip”.